

GMINA MIASTO SZCZECIN

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA SZCZECIN NA LATA 2008-2019 OBEJMUJĄCY LATA 2008-2009

Szczecin 2010

Opracował: Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. Podstawa prawna opracowania.....	3
1.2. Program ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2008-2019	4
1.3. Cel i zakres raportu	4
1.4. Metodyka prac i materiały wykorzystane do opracowania.....	4
2. OCENA REALIZACJI CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKÓW W LATACH 2008-2009 UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SZCZECINA NA LATA 2008-2019	5
2.1. Wprowadzenie.....	5
2.1.1. Wskaźniki stanu i zmiany presji na środowisko dla miasta Szczecin w roku 2002, 2006 (2007) oraz 2009.....	6
2.2. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.....	8
2.2.1. Ochrona wód i stosunki wodne.....	8
2.2.2. Ochrona powietrza atmosferycznego.....	11
2.2.3. Gospodarka odpadami.....	13
2.2.4. Ochrona przed hałasem.....	13
2.2.5. Pola elektromagnetyczne.....	15
2.2.6. Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych.....	16
2.3. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody.....	17
2.3.1. Ochrona przyrody i krajobrazu.....	17
2.3.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.....	18
2.3.3. Utrzymywanie i rozwój terenów zieleni miejskiej.....	19
2.3.4. Ochrona powierzchni ziemi.....	21
2.3.5. Ochrona zasobów kopalin.....	22
2.4. Cele i zadania o charakterze systemowym.....	22
2.4.1. Edukacja ekologiczna.....	23
2.4.2. Aspekty ekologiczne w politykach sektorowych.....	24
2.4.3. Aspekty ekologiczne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.....	25
2.4.4. Zarządzanie środowiskowe.....	26
2.4.5. Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska.....	26
2.4.6. Współpraca w zakresie ochrony środowiska.....	27
3. WYKONANIE PLANU OPERACYJNEGO ZA LATA 2008-2009	29
4. DODATKOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WYKONANE W LATACH 2008-2009, KTÓRE NIE ZOSTAŁY UJĘTE W PROGRAMIE	62
5. PODSUMOWANIE	65
6. WYKAZ SKRÓTÓW	67

1. WSTĘP

1.2. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 ze zm.) w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy obowiązek opracowania programów ochrony środowiska.

„Program ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” przyjęty został uchwałą Rady Miasta Nr XXVIII/717/08 z dnia 24 listopada 2008 r.

Zgodnie z art.18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 ze zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu, gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska, które przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub gminy.

1.2 Program ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2008-2019

Przedmiotem niniejszego Raportu jest „Program Ochrony Środowiska dla miasta Szczecin na lata 2008–2019” (dalej zwanym „Programem...”) przyjęty przez Radę Miasta Szczecin Uchwałą Rady Miasta Szczecin Nr XVIII/717/08 z dnia 24 listopada 2008 r., który stanowi aktualizację zapisów „Programu ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2004-2015”.

Program ten jest narzędziem realizacji polityki ekologicznej Państwa na terenie Miasta Szczecin i określa m.in.:

1. priorytety miasta Szczecin w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
2. cele długookresowe do 2019 roku i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska w mieście Szczecin oraz wskaźniki poszczególnych celów,
3. priorytetowe przedsięwzięcia ekologiczne dla okresu najbliższych sześciu lat oraz listę przedsięwzięć przewidzianych do realizacji (plan operacyjny 2008-2013)
4. środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno – ekonomiczne i środki finansowe.

Nadrzędny cel „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Szczecin na lata 2008–2019”, został sformułowany następująco:

Środowisko przyrodnicze i jego ochrona kształtują charakter miasta Szczecin i harmonizują z jego rozwojem społeczno-gospodarczym

W „Programie...” określone zostały priorytety ochrony środowiska, które należy traktować jako równorzędne:

1. Poprawa jakości powietrza i klimatu akustycznego
2. Dalsza poprawa gospodarki wodno-ściekowej
3. Wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami niebezpiecznymi znajdującymi się w strumieniu odpadów komunalnych (wg Planu gospodarki odpadami).
4. Ochrona i rozwój terenów zieleni miejskiej oraz systemu obszarów i obiektów prawnie chronionych
5. Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta postrzegana jako nadrzędny priorytet

Na bazie przyjętych w „Programie...” priorytetów i celów sformułowano plan operacyjny na lata 2008-2013, będący listą przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji.

1.3. Cel i zakres opracowania

Ustawa Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 ze zm.) nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy niniejszego „Raportu...”. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Programie ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019”, przyjęto, iż „Raport...” będzie służył ocenie stopnia realizacji poszczególnych zadań ujętych w planie operacyjnym „Programu”, celów i kierunków działań oraz efektów tych działań.

Niniejszy dokument przedstawia także rozbieżności między założeniami, a realizacją „Programu...” wraz z wyjaśnieniem przyczyn w niekompletnego zrealizowania założeń programowych.

W celu dokonania oceny stopnia wdrażania Programu i jego efektów przyjęto w dokumencie wskaźniki, opisujące stan środowiska i presję na środowisko, a także stan podjętych działań zapobiegawczych. Zadaniem przedstawionej analizy wskaźnikowej jest zobiektywizowanie oceny realizacji celów i kierunków działań.

Ocenie podlegała również zgodność wykonywanych zadań z zapisami harmonogramu finansowo – zadaniowego pod kątem terminowości wykonywania prac i wysokości poniesionych nakładów.

Niniejszy „Raport z realizacji Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” (nazywany dalej Raportem) jest dokumentem przedstawiającym i podsumowującym działania podjęte w latach 2008-2009 w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta Szczecina.

1.4 Metodyka prac i materiały wykorzystane do opracowania

Przy opracowaniu niniejszego „Raportu...” zostały wykorzystane dane statystyczne oraz dane o stanie środowiska, które są materiałami ogólnodostępnymi i łatwymi do weryfikacji.

Przedstawione informacje w „Raporcie...” pochodzą między innymi z:

1. danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie
2. danych i informacji udzielonych przez:
  - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ),
  - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie (RZGW)
  - Regionalną Dyrekcję ochrony Środowiska w szczecinie (RDOŚ)
  - Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki,
  - Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
  - Wydziały i Biura Urzędu Miasta Szczecin.

Ocena realizacji „Programu...” opiera się przede wszystkim na danych o stanie środowiska oraz informacji zebranych przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Szczecin nt. stanu wykonania przedsięwzięć w latach 2008-2009 uzyskanych od podmiotów gospodarczych i innych jednostek biorących udział w realizacji ” Programu...” .

2. OCENA REALIZACJI CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKÓW W LATACH 2008-2009 UJĘTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA SZCZECINA NA LATA 2008-2019”

2.1. Wprowadzenie

Ocena realizacji celów długookresowych, kierunków działań, jak również analiza zachodzących zmian w środowisku wyrażona za pomocą wskaźników zawartych w „Programie ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2008-2019”, ujęta została w następujących blokach tematycznych: poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody oraz cele i zadania o charakterze systemowym.

Wymiernym efektem realizacji celów są wartości tzw. wskaźników monitorowania „Programu..”.

Wskaźniki te zostały przedstawione w odniesieniu do wszystkich zagadnień, które zostały ujęte w blokach tematycznych.

Ponadto w podrozdziale 2.1.1 przedstawiona została tabela 2.1. zawierająca wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko dla miasta Szczecin w latach 2002, 2006 (lub 2007) oraz 2009 (lub 2008) będąca przekrojowym obrazem zachodzących zmian.

Z uwagi na fakt, iż w kilku przypadkach dane dot. wskaźników środowiskowych służących monitorowaniu realizacji celów „Programu...” dla roku 2009 były niedostępne przyjęto dane z roku 2008.

Niniejszy dokument przedstawia dwuletni okres tj. lata 2008-2009 realizacji „Programu ochrony środowiska dla miasta Szczecin na lata 2008-2019”, w związku z tym przyjęto następujący system oceny.

Realizacja celów długookresowych zawartych w dokumencie „Programu..” została przedstawiona poprzez przypisanie im następujących określeń:

- tak (cel osiągnięty)
- nie (cel nieosiągnięty)
- w trakcie (cel częściowo osiągnięty)

Podobny schemat zastosowano dla oceny realizacji kierunków działań, przyjmując określenia:

- tak (w pełnym zakresie podjęto realizację przedsięwzięć zapisanych w „Programie...” dotyczące danego kierunku),
- nie (nie podjęto realizacji żadnych przedsięwzięć w ramach tego kierunku),
- częściowo (podjęto realizację części przedsięwzięć zapisanych w „Programie...” dotyczących danego kierunku).

Powyższy sposób oceny jest związany z tym, iż w cele ujęte w „Programie...” zostały przedstawione opisowo a nie ilościowo. W związku z tym, nie jest możliwe ilościowe określenie stopnia realizacji danego celu (w procentach).

W przeprowadzonej ocenie odnoszono się do tabel z wykonania planu operacyjnego (rozdział 3), ujmujących szczegółowe informacje nt. realizacji przedsięwzięć planowanych do wykonania w latach 2008-2009.

2.1.1. Wskaźniki stanu i zmiany presji na środowisko dla miasta Szczecin w roku 2002, 2006 (2007) oraz 2009

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko wyrażają w sposób wymierny efekt podejmowanych działań w zakresie ochrony środowiska, a więc pośrednio służą ocenie realizacji celów „Programu...”. Poniższa tabela przedstawia zachodzące zmiany dot. stanu środowiska i presji na środowisko za pomocą wyznaczonych wskaźników w odniesieniu do roku 2002, 2006 (2007) oraz 2009. Poniżej przedstawione wskaźniki stanowią wybiórczą część obecnie monitorowanych wskaźników.

Tabela 2.1 Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko dla miasta Szczecin w roku 2002 i 2006 (2007 r.) oraz 2009

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika			Trend zmian 2006/2009
		2002r.	2006r. (lub 2007r.)	2009r.	
1.	Jakość wód powierzchniowych*	NON	IV klasa	zły**	*
2.	Jakość wód podziemnych*	II-III klasa	III klasa /2007r.)	III klasa	—
3.	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	175 749 dam ³ (w 2004r.)	177 088dam ³	173 983,8 dam ³	↑
4.	Pobór wód podziemnych na potrzeby produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem)	2 585 dam ³ (w 2004r.)	2 524 dam ³	1 767 dam ³	↑
5.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej	595,5 km	633,4 km	692 km	↑
6.	Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	16 945 szt.	17 199 szt.	17 558 szt.	↑
7.	Procent mieszkańców objętych siecią wodociągową	96,1%	96,1%	96,2%	↑
8.	Średnie zużycie wody wodociągowej	48,3 m ³ /M.rok	43,2 m ³ /M.rok	38,7 m ³ /M.rok	↑
9.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	402,8 km	444,4 km	548,6 km	↑
10.	Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	15 726 szt.	16 055 szt.	17 562 szt.	↑
11.	Procent mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną	94,6%	97%	99,9%	↑
12.	Procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków	15,3%	15,9 %	83,8 %	↑
13.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	110 615 RLM	141 100 RLM	621 079 RLM	↑
14.	Udział oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia	36,5%	38,6 %	58%	↑
15.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	1 800 Mg/rok	1 289 Mg/rok	282	↑

Tabela 2.1 Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko dla miasta Szczecin w roku 2002 i 2006 (2007 r.) oraz 2009, c.d

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika			Trend zmian 2006/2009
		2002r.	2006r. (lub 2007r.)	2009r.	
16.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością (bez CO ₂)	13 900 Mg/rok)	10 977 Mg	6 594	↑
17.	Jakość powietrza - klasa (wg kryterium ochrona zdrowia)	B (klasa strefy)	C (klasa strefy agl. Szczecińska)	A (pył PM10) C (BaP) * D2 (ozon) *	↑
18.	Udział terenów objętych ochroną prawną w całkowitej powierzchni miasta	5,6%	5,6%	5,6%	—
19.	Udział powierzchni obszarów Natura 2000 w całkowitej powierzchni miasta*	-	30%	30%	—
20.	Lesistość miasta	16,6%	16,2 %	16,2 %	—
21.	Udział terenów zieleni publicznej (urządzonej, bez lasów komunalnych) w całkowitej powierzchni miasta	1,76%	1,76 %	1,76 %	—
22.	Wydatki inwestycyjne służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej	36 155 tys. zł	246 728 tys. zł	270 378 tys. zł	↑

Uwaga: Od 2004 roku zmiana zasad klasyfikacji wód - klasyfikacja wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2004 r. nr 32, poz. 284).

* Zakres oceny jakości powietrza w strefach od oceny za 2007 rok został poszerzony o arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren, czyli zanieczyszczenia objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu.

** Od 2008 roku zasady klasyfikacji wód w Polsce określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie to dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia Dyrektywy 2000/60/WE (Ramowej Dyrektywy Wodnej). Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na brak części metodyk badawczych oraz metod oceny, a także brak wdrożonych metodyk dla wielu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz substancji priorytetowych, wykonana klasyfikacja jest częściowo ekspercka.

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

Analiza wartości wybranych wskaźników pozwala stwierdzić, że na ogólną liczbę 22 wskaźników:

- 16 wskaźników ma trend pozytywny (72,7%),
- 0 wskaźników ma trend negatywny (0 %)
- 5 wskaźniki utrzymują się na podobnym poziomie (22,7%),
- 1 wskaźniki niemożliwe do porównania (4,6%)

2.2 Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

W „Programie...” w ramach bloku tematycznego jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne uwzględniono następujące zagadnienia:

- Ochrona wód i stosunki wodne
- Ochrona powietrza atmosferycznego
- Gospodarka odpadami
- Ochrona przed hałasem
- Pola elektromagnetyczne
- Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych

2.2.1 Ochrona Wód i stosunki wodne

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony wód i stosunki wodne przedstawiono poniżej (Tabela 2.2)

Tabela 2.2 Ocena realizacji celów i kierunków w zakresie ochrony wód i stosunki wodne

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019) <i>Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, zapewnienie wszystkim mieszkańcom miasta odpowiedniej jakości wody do picia oraz ochrona przed powodzią</i>		tak
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania wodami Regionu Wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego wynikających z ustawy Prawo wodne	częściowo
2.	Rozbudowa i modernizacja magistrali wodociągowych i sieci wodociągowej	tak
3.	Użytkowanie terenu w obrębie stref ochronnych ujęć wody i stref ochronnych GZWP Nr 122 zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami prawa	tak
4.	Likwidacja nieczynnych ujęć wody podziemnej, zwłaszcza w obszarze GZWP 122	nie Zgodnie z harmonogramem planu operacyjnego realizacja zadania przewidziana na lata 2010-2013
5.	Ochrona powierzchniowych „wód miejskich”	częściowo
6.	Racjonalne gospodarowanie wodą, w tym zmniejszenie wodochłonności produkcji i wyeliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych	tak
7.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i modernizacja istniejącej sieci	tak
8.	Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz likwidacja oczyszczalni wyłączonych z eksploatacji	tak
9.	Budowa oczyszczalni przydomowych w wyjątkowych sytuacjach, przy spełnieniu podstawowych warunków, tzn. gdy z przyczyn ekonomicznych i technicznych nie jest możliwa budowa zbiorczych systemów odprowadzania ścieków, a warunki geologiczne pozwalają na budowę oczyszczalni przydomowych.	tak
10.	Prowadzenie kontroli eksploatacji zbiorników bezodpływowych i ich likwidacja w przypadku podłączenia do kanalizacji zbiorczej	tak
11.	Realizacja programów poprawy gospodarki ściekowej w przemyśle	częściowo
12.	Opracowanie planu ochrony przeciwpowodziowej Regionu Wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (zgodnie z aktualnymi wymogami)	częściowo
13.	Wdrażanie Programu ODRA 2006 na obszarze miasta Szczecin	częściowo
14.	Budowa i remonty obiektów małej retencji	częściowo
15.	Budowa, odbudowa i modernizacja systemów małej infrastruktury wodnej z uwzględnieniem ochrony ekosystemów (w tym migracji ryb)	częściowo

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych przedstawiono poniżej (tabela 2.3)

Tabela 2.3 Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam ³	177 088	173 983,8	↑
2.	Pobór wód podziemnych na potrzeby produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem)	dam ³	2 524	1 767	↑
3.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu	kg/rok	BZT5: 1 531 809 ChZT: 2 824 244 Zawiesina: 634 726 Azot ogólny: 490 017 Fosfor ogólny: 59 061	BZT5: 1 44 338 ChZT: 751 041 Zawiesina: 240 918 Azot ogólny: 268 280 Fosfor ogólny: 32 317	↑
4.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych po oczyszczeniu	kg/rok	ChZT: 229 811 BZT5: 43 082 Zawiesina: 108 388 Chlorki i siarczany: 987 080 Fenole lotne: 281 Azot ogólny: 13 081 Fosfor ogólny: 850	ChZT: 48 240 BZT5: 8 458 Zawiesina: 30 718 Chlorki i siarczany: 298 541 Fenole lotne: 159 Azot ogólny: 13 629 Fosfor ogólny: 399	↑
Wskaźniki stanu środowiska					
1.	Stan jakości wód powierzchniowych – klasyfikacja ogólna	klasa jakości	Wskaźnik niedostępny w 2006 i 2007 roku	Wskaźnik niedostępny	*
2.	Stan jakości wód podziemnych – klasyfikacja ogólna	klasa jakości	Wskaźnik niedostępny w 2006 i 2007 roku	(III klasa – wody zadowalającej jakości)	*
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
1.	Komunalne oczyszczalnie ścieków	Szt.	Mechaniczne: 4 Biologiczne.: 7 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 1 Biologiczne.: 6 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 2	↑
2.	Przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków (wg projektu)	M ³ /dobę	Mechaniczne: 40 642 Biologiczne: 6 725 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 112 Biologiczne: 6 325 Z podwyższonym usuw. biogenów: 84 000	↑
3.	Ścieki oczyszczane w komunalnych oczyszczalniach ścieków	dam ³ /rok	Odprow. ogółem: 22 013,7 Oczyszczane razem: 6 351 Oczyszcz. mechanicz.: 5 547 Oczyszcz. Biologicz.: 804 Oczyszcz. z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	Odprow. ogółem: 19 676 Oczyszcz.razem: 11 144 Oczyszcz. mechanicz.: 23 Oczyszcz. biologicz.: 842 Oczyszcz. z podwyższonym usuw. biogenów: 10 279	↑
4.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	RLM	141 100	621 079	↑
5.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	%	15,9	83,8	↑

Tabela 2.3 Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych, c.d

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
6.	Przemysłowe oczyszczalnie ścieków	Szt.	Mechaniczne: 46 Chemiczne: 6 Biologiczne.: 7 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 45 Chemiczne: 3 Biologiczne.: 5 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	* (1)
7.	Przepustowość przemysłowych oczyszczalni ścieków (wg projektu)	m ³ /dobę	Mechaniczne: 42 835 Chemiczne: 5 805 Biologiczne: 21 232 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	Mechaniczne: 37 760 Chemiczne: 2 175 Biologiczne: 8 200 Z podwyższonym usuwaniem biogenów: 0	* (1)
8.	Udział oczyszczanych ścieków komunalnych i przemysłowych w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia	%	38,6	58	↑
9.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej	km	633,4	689,3	↑
10.	Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	17 199	17 531	↑
11.	Korzystający z sieci wodociągowej	%	97,5	99,9	↑
12.	Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca	m ³ /rok	43,2	38,7	↑
13.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	444,4	548,6	↑
14.	Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	16 055	17 562	↑
15.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	97	98	↑
16.	Regulacja rzek	km	b.d.	b.d.	*
17.	Budowa/remont jazów	Kpl/rok	b.d.	b.d.	*
18.	Budowa przepławek	Kpl/rok	b.d.	b.d.	*
19.	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ujęcia i doprowadzenia wody, budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, regulacja i zabudowa rzek i potoków)	tys. zł.	66,35	78 971, 4	↑
20.	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce ściekowej i ochronie wód (sieć kanalizacyjna, oczyszczalnie ścieków)	tys. zł.	164 606,2	142 285,1	↓(2)

Źródło: GUS, WIOŚ, ZWIK

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

(1) Ocena wskaźników nie jest możliwa. Zmiany dot. wskaźników związane są z likwidacją obiektów przemysłowych.

(2) W latach 2007-2008 tendencja była pozytywna. W latach tych wykonano wiele kluczowych inwestycji służących gospodarce ściekowej i ochronie wód.

2.2.2 Ochrona powietrza atmosferycznego

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych przedstawiono poniżej (Tabela 2.4)

Tabela 2.4 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony wód

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa		W trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza na terenie aglomeracji Szczecin zgodnie z zapisami „Programu monitoringu środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2009”	tak
2.	Uruchomienie systemowych działań w zakresie nadzoru nad wdrażaniem „Programu ochrony powietrza aglomeracji Szczecińskiej” oraz opracowanie programu ochrony powietrza zmierzającego do osiągnięcia na obszarze Aglomeracji Szczecińskiej, do 2013 roku, poziomu docelowego B(a)P, a także ewentualne opracowywanie programów ochrony powietrza dla zanieczyszczeń wskazywanych w corocznych ocenach jakości powietrza	tak
3.	Realizacja systemu handlu emisją dwutlenkiem węgla	tak
4.	Modernizacja układów technologicznych w ciepłowniach, w tym wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw oraz poprawa jakości stosowanego węgla lub zmiana nośnika na bardziej ekologiczny (w tym zwiększenie wykorzystania biomasy)	tak
5.	Likwidacja lub modernizacja (w kierunku wykorzystania proekologicznych nośników energii) źródeł „niskiej emisji” (indywidualnych węglowych systemów grzewczych, lokalnych kotłowni opalanych węglem), w tym podłączanie nowych odbiorców do miejskiej sieci c.o.	częściowo
6.	Zmniejszenie zużycia energii cieplnej poprzez np. izolację cieplną budynków i stosowanie materiałów energooszczędnych	tak
7.	Kontynuowanie systemu wsparcia finansowego dla właścicieli mieszkań zmieniających system ogrzewania na proekologiczny	
8.	Opracowanie programu ograniczenia niskiej emisji dla Szczecina, zwłaszcza centrum miasta	tak
9.	Stymulowanie zakładów do samokontroli poprzez wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego (np. ISO 14 000, EMAS) oraz dobrowolnych działań nienormatywnych (np. czystsza produkcja)	częściowo
10.	Modernizacja, hermetyzacja i automatyzacja procesów technologicznych oraz wdrażanie nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku (BAT)	częściowo
11.	Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powietrza, a także poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń redukujących zanieczyszczenia	częściowo
12.	Ograniczenie ruchu drogowego o charakterze tranzytowym w mieście oraz bieżąca modernizacja dróg	częściowo
13.	Poprawa płynności ruchu	częściowo
14.	Ograniczenie ruchu docelowego do centrum miasta	częściowo
15.	Zwiększenie udziału komunikacji zbiorowej w przewozach pasażerskich	częściowo
16.	Modernizacja taboru autobusowej komunikacji miejskiej (wymiana pojazdów na bardziej „ekologiczne”)	tak
17.	Rozwój infrastruktury rowerowej; budowa nowych tras rowerowych i modernizacja istniejących, w tym wyprowadzenie ruchu rowerowego poza jezdnie, budowa parkingów dla rowerów, itp.	tak
18.	Sprzątanie ulic na mokro w okresie bezdeszczowym, zwłaszcza w centrum miasta	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przedstawiono poniżej (tabela 2.5)

Tabela 2.5 Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	Mg/rok	1 289	282	↑
2.	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	Mg/rok	Ogółem: 1 358 873 (w tym: SO ₂ – 7 406, NO _x – 2 254, CO ₂ – 1 347 876	Ogółem: 1 031 969 (w tym: SO ₂ – 4 210, NO _x – 2 043, CO ₂ – 1 025 375	↑
Wskaźniki stanu środowiska					
3.	Jakość powietrza - klasa (wg kryterium ochrona zdrowia)	Klasa strefy	C (pył PM10)	A (pył PM10) C (BaP) * D2 (ozon) *	↑
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
4.	Redukcja zanieczyszczeń przemysłowych	%	Pyłowych: 98,0 Gazowych: 9,3	Pyłowych: 99,0 Gazowych: 9,7	↑
5.	Mieszkańcy korzystający z centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło (dane SEC Sp. z o.o.)	%	70	70	—
6.	Długość czynnej sieci gazowej ogółem	m	807 629	819 221 (2008r.)	↑
7.	Czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt.	18 604	19 294 (2008r.)	↑
8.	Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	379 038	372 746 (2008r.)	↑
9.	Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	301 127	306 091(2008r.)	↓

Źródło: GUS, SEC, WIOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

* Zakres oceny jakości powietrza w strefach od oceny za 2007 rok został poszerzony o arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren.

2.2.3 Gospodarka odpadami

W „Programie ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” zapisy dot. gospodarki odpadami są nieco inne niż dla pozostałych zagadnień ujętych w wyżej wymienionym dokumencie. Związane jest to z tym, iż „Programie...” przyjęte zostały zapisy z projektu „Planu gospodarki odpadami dla miasta Szczecina aktualizacja na lata 2009- 2011”. W lipcu 2009r. „Plan...” został uchwalony przez Radę Miasta, w którym zgodnie z zapisami organ wykonawczy gminy przygotowuje w 2010r. sprawozdanie z jego wykonania. W związku z powyższym oraz obszernym zakresem dot. monitorowania gospodarki odpadami odstąpiono od szczegółowej analizy, która zostanie wykonana w przyszłym roku w ramach sprawozdania z wykonania „Planu..”. Poniżej przedstawiono ocenę realizacji celu oraz działań priorytetowych w zakresie gospodarki odpadami.

W projekcie „Planu...” sformułowano listę działań priorytetowych w zakresie gospodarki odpadami, która powinna zostać zrealizowana do 2015 roku. Lista ta obejmuje działania przedstawione w poniższej tabeli. (Tabela 2.6)

Tabela 2.6 Ocena realizacji celu i działań priorytetowych w zakresie gospodarki odpadami

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel długookresowy przyjęty za „Krajowym Planem Gospodarki Odpadami”		
<i>Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju: minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz wprowadzenie nowoczesnego systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.</i>		w trakcie
Działania priorytetowe		
1.	Wdrożenie efektywnego i wiarygodnego systemu ewidencjonowania wytwarzanych odpadów na terenie miasta.	tak
2.	Wdrożenie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych obejmującego swym zasięgiem wszystkie regiony miasta przy założeniu, że systemowi selektywnej zbiórki poddawane będą: odpady ulegające biodegradacji, makulatura, szkło, tworzywa	częściowo
3.	Wdrożenie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w odpadach komunalnych.	tak
4.	Zorganizowanie systemu sprawnego odbioru i przetworzenia odpadów wielkogabarytowych.	częściowo
5.	Zorganizowanie systemu odbioru i przetwarzania (rozdrabniania) odpadów z rozbiórki obiektów budowlanych w celu ich powtórnego wykorzystania jako materiału w budownictwie, w szczególności budownictwie drogowym.	tak
6.	Kontynuacja realizacji programu likwidacji azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie miasta.	tak
7.	Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Szczecinie, którego elementem będzie instalacja termicznego przekształcania odpadów.	tak

2.2.4 Ochrona przed hałasem

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem przedstawiono w tabeli 2.7.

Tabela 2.7 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Zmniejszenie narażenia mieszkańców miasta na ponadnormatywny poziom hałasu emitowanego przez środki transportu drogowego		w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Realizacja programu ochrony przed hałasem, wynikającego z mapy akustycznej miasta Szczecin	tak
2.	Realizacja przedsięwzięć zmniejszających narażenie mieszkańców na hałas komunikacyjny, w tym: budowa obwodnic, modernizacja szlaków komunikacyjnych, budowa ekranów akustycznych, instalowanie okiem o zwiększonej izolacyjności akustycznej (w przypadku braku możliwości zastosowania innych sposobów), rewitalizacja odcinków linii kolejowych i wymiana taboru tramwajowego i kolejowego na mniej hałaśliwy, budowa i przebudowa torowisk tramwajowych, itp.)	częściowo
3.	Dalsze ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z sektora gospodarczego, m.in. poprzez kontrole przestrzegania dopuszczalnej emisji hałasu, wprowadzanie urządzeń ograniczających emisję hałasu)	tak
4.	Wnikliwa analiza lokalizacji nowych osiedli - stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania czyli rozdzielania hałasu – stref głośnych i obszarów chronionych – stref cichych	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony przed hałasem przedstawiono poniżej (Tabela 2.8)

Tabela 2.8 Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2008 rok)	2009r.	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Udział mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu w ogólnej liczbie mieszkańców miasta	%	(1) <i>Wg wskaźnika L DWN</i> Hałas drogowy: 61 % Hałas kolejowy i tramwajowy: 10,6% Hałas przemysłowy: 0,4% (2) <i>Wg wskaźnika L N</i> Hałas drogowy: 31 % Hałas kolejowy i tramwajowy: 5,6% Hałas przemysłowy: 0%	b.d.	*
Wskaźniki stanu środowiska					
2.	Udział powierzchni obszarów naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w ogólnej powierzchni miasta	%	(1) <i>Wg wskaźnika L DWN</i> Hałas drogowy: 5,787 Hałas kolejowy i tramwajowy: 0,317 Hałas przemysłowy: 0,008 (2) <i>Wg wskaźnika L N</i> Hałas drogowy: 4,175 Hałas kolejowy i tramwajowy: 0,271 Hałas przemysłowy: 0,073	b.d.	*
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
3.	Przygotowanie i realizowanie programu ochrony przed hałasem	tak/nie	nie	tak	↑

Źródło: WGKiOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

Uwaga: Ocena wskaźników pkt. 1 oraz 2 zostanie przeprowadzona przy kolejnej ocenie efektywności wskaźników w 2012, po wykonaniu opracowania aktualizacji mapy akustycznej. Zgodnie z „Programem ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” przewidywany termin wykonania aktualizacji mapy akustycznej określony został na rok 2012.

2.2.5 Pola elektromagnetyczne

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych przedstawiono poniżej (Tabela 2.9)

Tabela 2.9 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Utrzymanie standardów dla pól elektromagnetycznych		w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Stać kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych i prowadzenie bazy danych	tak
2.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych	tak
3.	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	tak
4.	Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	nie

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie pól elektromagnetycznych przedstawiono poniżej (Tabela 2.10)

Tabela 2.10 Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Ilość radiowo-telewizyjnych centrów nadawczych w Szczecinie i okolicy	Szt.	4 (28.02.2008 r.)	4	—
2.	Ilość stacji TV w Szczecinie i okolicy	Szt.	6 (28.02.2008 r.)	7	↓
3.	Ilość stacji radiowych w Szczecinie i okolicy	Szt.	16(28.02.2008 r.)	17	↓
Wskaźniki stanu środowiska					
4.	Liczba miejsc, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z wyszczególnieniem	Szt.	0	2	↓
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
5.	Ilość kontroli potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych	Szt.	b.d.	2	*

Źródło: WIOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.2.6 Poważne awarie i inne zagrożenia środowiska wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie poważnych awarii (Tabela 2.11)

Tabela 2.11 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie poważnych awarii

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Zmniejszanie ryzyka występowania zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z tytułu poważnych awarii		w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu poważnych awarii przemysłowych (w tym transportu substancji niebezpiecznych)	częściowo
2.	Wyznaczenie miejsc bezpiecznego parkowania samochodów przewożących materiały niebezpieczne	tak
3.	Bezpieczny transport materiałów niebezpiecznych, w tym minimalizacja transportu substancji niebezpiecznych przez obszary zamieszkałe	tak
4.	Usuwanie skutków zagrożeń środowiska oraz bezpieczne, tymczasowe magazynowanie odpadów powstałych w czasie usuwania skutków poważnej awarii	tak
5.	Wsparcie KM PSP w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom i zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń	tak
6.	Przestrzeganie istniejących procedur związanych z poszczególnymi rodzajami zdarzeń stwarzających zagrożenie środowiska i zdrowia mieszkańców	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie poważnych awarii przedstawiono poniżej (Tabela 2.12)

Tabela 2.12 Wskaźniki realizacji celu w zakresie poważnych awarii

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Potencjalni sprawcy poważnych awarii (ogółem) w tym: ZDR ZZR Pozostałe	Szt.	16 (2007 r.)	22	↓
Wskaźniki stanu środowiska					
2.	Ilość zdarzeń mających znamiona poważnych awarii	Szt.	3	1	↑
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
3.	Ilość kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii	Szt.	b.d.	11	*
4.	Procent stwierdzonych naruszeń podczas kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii	%	b.d.	63	*

Źródło: WIOŚ

Uwaga: W pkt. 4 podano procent kontroli w czasie których stwierdzono naruszenia w ogólnej liczbie kontroli potencjalnych sprawców.

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.3 Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

W „Programie...” w ramach bloku tematycznego dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody uwzględniono następujące zagadnienia:

- Ochrona przyrody i krajobrazu
- Ochrona i zrównoważony rozwój lasów
- Utrzymanie i rozwój terenów zieleni
- Ochrona zasobów kopalin

2.3.1 Ochrona przyrody i krajobrazu

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu przedstawiono poniżej (Tabela 2.13)

Tabela 2.13 Ocena realizacji celu i działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
<i>Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej</i>		w trakcie
Kierunki działań wg „ Programu”		
1.	Powołanie nowych obszarów i obiektów prawnie chronionych	częściowo
2.	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	tak
3.	Dalsze prace nad wdrażaniem sieci Natura 2000, w tym opracowanie planów ochrony tych obszarów oraz wdrożenie systemu korytarzy ekologicznych je łączących	częściowo
4.	Utrzymanie różnorodności biologicznej siedlisk	tak
5.	Stworzenie warunków migracji i bytowania zwierzętom i organizmom wodnym	tak
6.	Utworzenie ośrodka rehabilitacji dla dzikich zwierząt	częściowo
7.	Podejmowanie działań zapobiegających niszczeniu terenów najcenniejszych przyrodniczo w wyniku działalności człowieka oraz ich ochrona przed zainwestowaniem	tak
8.	Analiza ruchu turystycznego na obszarach objętych ochroną prawną	tak
9.	Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych	tak
10.	Rozwój szlaków turystycznych, zgodnie z zachowaniem wymagań ochrony przyrody	tak
11.	Ochrona walorów lokalnego krajobrazu	tak
12.	Promowanie istniejących form ochrony przyrody i miejsc cennych przyrodniczo oraz zasad ich ochrony	tak
13.	Rozwój systemu ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych, ścieżek spacerowych oraz stanowisk i urządzeń dydaktycznych	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu przedstawiono poniżej (Tabela 2.14)

2.14 Wskaźniki monitorowania celu w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki stanu					
1.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	1 680,1	8 692	↑
2.	Liczba rezerwatów przyrody	szt.	2	2	—
3.	Liczba parków krajobrazowych	szt.	2	2	—
4.	Liczba użytków ekologicznych	szt.	6	6	—
5.	Liczba zespołów przyrodniczo krajobrazowych	szt.	7	7	—
6.	Liczba pomników przyrody	szt.	23	25	↑
Wskaźniki reakcji					
7.	Przyrost powierzchni prawnie chronionej w stosunku do poprzedniego roku	%	0	0	—

Źródło: RDOŚ, WGKiOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.3.2 Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów przedstawiono poniżej (Tabela 2.15)

Tabela 2.15 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
<i>Ochrona i zachowanie istniejących zasobów leśnych oraz zrównoważona pod względem ekonomicznym, ekologicznym i społecznym gospodarka leśna</i>		w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Prowadzenie racjonalnej przyrodniczo i społecznie gospodarki leśnej na obszarze Lasów Miejskich	tak
2.	Przystosowanie Lasów Miejskich do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych	tak
3.	Prowadzenie zalesień gruntów (zgodnie ze wskazaniem „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin”), z uwzględnieniem zróżnicowania struktury gatunkowej lasów.	częściowo Prowadzone są odnowienia, nie zalesienia
4.	Monitoring środowiska leśnego i przeciwdziałanie stanom niepożądanym (pożary, szkodniki, choroby)	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów przedstawiono poniżej (Tabela 2.16)

Tabela 2.16. Wskaźniki monitorowania celu w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009r	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Struktura Lasów Miejskich	%	Iglaste; 55,3 Liściaste: 44,7	Iglaste; 55,3 Liściaste: 44,7	—
2.	Liczba zarejestrowanych pożarów (dot. Lasów Miejskich)	Szt.	4	4	—
Wskaźniki stanu środowiska					
1.	Powierzchnia obszarów leśnych	ha	5 072	5 072	—
2.	Lasy ochronne nie będące własnością SP	[%]	80,7	80,7	—
3.	Powierzchnia lasów zniszczona przez pożary (dot. Lasów Miejskich) <i>Uwaga: zniszczenia dot. pokrywy glebowej, drzewa nie ucierpiały</i>	ha	2,39	0,92	↑
4.	Powierzchnia lasów uszkodzona przez grzyby i szkodniki	ha	4	4	—
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
1.	Powierzchnia lasów nie będących własnością SP posiadająca uproszczone plany urządzenia lasu	[ha]	2 780	2 780	—
2.	Powierzchnia gruntów przekwalifikowanych z rolnych na leśne	[ha/rok]	0	0	—
3.	Powierzchnia gruntów miejskich w ha zalesiona w ciągu roku	[ha/rok]	0	0	—

Źródło: WGKiOŚ, GUS

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.3.3 Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni miejskiej przedstawiono poniżej (Tabela 2.17)

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Rozwijanie i właściwe użytkowanie systemu zieleni miejskiej		w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Realizacja „Programu konserwacji i bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni”	częściowo
2.	Realizacja „Programu rozwoju terenów zieleni”	częściowo

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni miejskiej przedstawiono poniżej (Tabela 2.18)

Tabela 2.18 Wskaźniki monitorowania celu w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni miejskiej

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2007 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki presji na środowisko					
1.	Struktura zieleni (parki, cmentarze, zieleńce, zieleń uliczna)	%	Parki: 26,9 Cmentarze: 36,5 Zieleńce: 10,4 Zieleń uliczna: 26,2	Parki: 26,9 Cmentarze: 36,5 Zieleńce: 10,4 Zieleń uliczna: 26,2	—
Wskaźniki stanu środowiska					
1.	Udział terenów zieleni w powierzchni miasta	[%]	20,35	20,35	—
2.	Wielkość terenów zieleni przypadająca na jednego mieszkańca [m ²]	[m ²]	148	148	—
3.	Wzrost jakości terenów zieleni w postrzeganiu społecznym (na podstawie badań)	%	Do wdrożenia	Do wdrożenia	—
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
1.	Wzrost wartości wskaźnika: powierzchnia zieleni miejskiej do powierzchni miasta	%	Do wdrożenia	Do wdrożenia	—
2.	Wzrost wielkości nasadzeń na terenach zieleni w stosunku do stanu obecnego	%	Do wdrożenia	Do wdrożenia	—
3.	Wartość środków wydatkowanych na bieżące utrzymanie i konserwację terenów zieleni, w tym na zmianę funkcji i stworzenie parku publicznego	tys./rok	3 650	6 102	↑
4.	Wartość środków przeznaczonych na rozwój terenów zieleni	Tys./rok	0,00	0,00	—
5.	Udział terenów zieleni publicznej (urządzonej bez lasów komunalnych) w całkowitej powierzchni miasta	%	1,76	1,76	—

Źródło: WGKiOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.3.4 Ochrona powierzchni ziemi

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi przedstawiono poniżej (Tabela 2.19)

Tabela 2.19 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
	<i>Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe oraz rekultywacja terenów zdegradowanych</i>	w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Przestrzeganie zasad dobrej praktyki rolniczej (KDPR) w zakresie ochrony gleb użytkowanych rolniczo	częściowo
2.	Przestrzeganie zasad ochrony gleb w działalności gospodarczej (innej niż rolnicza), w tym ochrona warstwy próchnicznej	częściowo
3.	Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi, zgodnie z wymaganiami ustawowymi	nie
4.	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach”	nie
5.	Rekultywacja terenów, uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim (zlokalizowanych w obszarze miasta Szczecin)	tak
6.	Rewitalizacja terenów zdegradowanych - przemysłowych	częściowo

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie ochrony powierzchni ziemi przedstawiono poniżej (Tabela 2.20)

Tabela 2.20. Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony powierzchni ziemi

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
Wskaźniki stanu środowiska					
1.	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji	ha	b.d.	b.d.	*
Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych					
1.	Powierzchnia zrehabilitowanych terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim (dot. obszaru Szczecina)	ha/rok	b.d.	b.d.	*

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.3.5 Ochrona zasobów kopalin

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony zasobów kopalin przedstawiono poniżej (Tabela 2.21)

Tabela 2.21 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony zasobów kopalin

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Zagospodarowywanie terenów poeksploatacyjnych		W trakcie
Kierunki działań wg „ Programu”		
1.	Wybilansowanie zaniechanych z eksploatacji złóż kopalin (zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego)	nie
2.	Rekultywacja i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych w kierunku rekreacyjnym	nie

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie ochrony zasobów kopalin przedstawiono poniżej (Tabela 2.22)

Tabela 2.22. Wskaźniki realizacji celu w zakresie zasobów kopalin

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Tren zmian
1.	Powierzchnia zrehabilitowanych terenów poeksploatacyjnych	ha/rok	b.d.	b.d	*

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.4 Cele i zadania o charakterze systemowym

W „Programie...” w ramach bloku tematycznego cele i zadania o charakterze systemowym uwzględniono następujące zagadnienia:

- Edukacja ekologiczna
- Aspekty ekologiczne w politykach sektorowych
- Aspekty ekologiczne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- Zarządzanie środowiskowe
- Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska
- Współpraca w zakresie ochrony środowiska

2.4.1 Edukacja ekologiczna

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej przedstawiono poniżej (Tabela 2.23)

Tabela 2.23 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
	<i>Kształtowanie nawyków kultury ekologicznej mieszkańców Szczecina, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku oraz zrównoważona polityka konsumpcyjna</i>	w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Opracowanie i realizacja „Miejskiego Programu Edukacji Ekologicznej”, ze szczególnym uwzględnieniem: a. rozszerzenia współpracy ze środowiskiem nauczycieli i uczniów, w szczecińskiej sieci edukacji ekologicznej na rzecz środowiska b. prowadzenia aktywnych form edukacji ekologicznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych c. włączenia organizacji pozarządowych, organizacji studenckich, klubów młodzieżowych i związków wyznaniowych oraz lokalnych społeczności do wspólnych działań na rzecz środowiska naturalnego d. rozwoju działalności informacyjno - wydawniczej	częściowo
2.	Upowszechnienie informacji nt. stanu środowiska w mieście i podejmowanych działań na rzecz jego ochrony oraz propagowanie wiedzy o proekologicznych zachowaniach mieszkańców miasta, w tym współdziałanie władz miasta z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i pozytywnych przykładów działań na rzecz jego ochrony	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie edukacji ekologicznej przedstawiono poniżej (Tabela 2.24)

Tabela 2.24 Wskaźniki realizacji celu w zakresie edukacji ekologicznej

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
1.	Zmiana stanu świadomości ekologicznej mieszkańców określona na podstawie badań socjologicznych	opis	Do wdrożenia	X	
2.	Liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji dla zrównoważonego rozwoju	Szt./rok	Do wdrożenia	Do wdrożenia	*
3.	Wydatki na edukację dla zrównoważonego rozwoju	Tys. zł/rok	354 (2007 r.)	ok. 400	↑

Źródło: WGKiOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

X – wskaźnik wymieniony w punkcie 1 oceniany jest w cyklu czteroletnim.

2.4.2 Aspekty ekologiczne w politykach sektorowych

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w politykach sektorowych przedstawiono poniżej (Tabela 2.25)

Tabela 2.25 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w politykach sektorowych

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
	<i>Respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w politykach sektorowych dla miasta Szczecin</i>	w trakcie
Kierunki działań wg „ Programu”		
1.	Respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich strategiach i politykach sektorowych, także na etapie wdrażania	tak
2.	Udział przedstawicieli Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Szczecin w opracowaniu i wdrażaniu polityk sektorowych miasta i regionu	tak
3.	Przeprowadzanie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów (zgodnie z art.40 ust.1 pkt.2 i 3 POŚ)	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie aspektów ekologicznych w politykach sektorowych przedstawiono poniżej (Tabela 2.26)

Tabela 2.26. Wskaźniki realizacji celu w zakresie aspektów ekologicznych w politykach sektorowych

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
1.	Ocena jakościowa ujmowania zagadnień ochrony środowiska w strategiach i politykach sektorowych.	skala od 0 do 3*	2	2,5**	↑

* 0 – brak zagadnień ochrony środowiska

1 –zagadnienia ochrony środowiska jedynie zasygnalizowane

2 - zagadnienia ochrony środowiska ujęte w stopniu wystarczającym

3 - zagadnienia ochrony środowiska ujęte w stopniu bardzo dobrym

** Zastosowano powyższy sposób oceny ze względu na ograniczoną skalę. W latach 2008-2009 nastąpiła poprawa dot. ujmowania zagadnień ochrony środowiska w strategiach i politykach sektorowych.

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.4.3 Aspekty ekologiczne w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przedstawiono poniżej (Tabela 2.27)

Tabela 2.27 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
	<i>Budowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych miasta, sprzyjających równoważeniu wykorzystania walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem jakości życia i trwałym zachowaniem wartości środowiska</i>	w trakcie
Kierunki działań wg „Programu”		
1.	Prowadzenie polityki przestrzennej ujmującej walory środowiska naturalnego	tak
2.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wymagań przepisów ochrony środowiska, identyfikacje konfliktów środowiskowych i przestrzennych oraz sposobów zarządzania nimi	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Tabela 2.28)

Tabela 2.28 Wskaźniki realizacji celu w zakresie aspektów ekologicznych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
1.	Udział powierzchni miasta objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ogólnej powierzchni	%	22,3 (2006 r.)	26,7	↑
2.	Ilość zidentyfikowanych konfliktów środowisko - przestrzennych, w których zastosowano uspołecznione procedury zarządzania nimi	Szt./rok	Do wdrożenia	Do wdrożenia	*

Źródło: Raport o stanie miasta Szczecin 2010 (projekt)

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.4.4 Zarządzenie środowiskowe

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie zarządzania środowiskowego przedstawiono poniżej (Tabela 2. 29)

Tabela 2.29. Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie zarządzania środowiskowego

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Rozwój systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach i innych instytucjach na terenie miasta Szczecin		w trakcie
Kierunki działań wg „ Programu”		
1.	Promowanie systemów zarządzania środowiskowego (SZŚ)	częściowo

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie zarządzania środowiskowego (Tabela 2.30)

Tabela 2.30. Wskaźniki realizacji celu w zakresie zarządzania środowiskowego

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
1.	Liczba organizacji posiadających rejestrację w systemie EMAS	Szt.	0 (luty 2008 r.)	1 (ZEDO S.A.)	↑

Źródło: RDOŚ – Rejestr Regionalny

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.4.5 Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska przedstawiono poniżej (Tabela 2.31)

Tabela 2.31 Wskaźniki realizacji celu w zakresie aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
Rozwój „zielonych miejsc pracy”		w trakcie
Kierunki działań wg „ Programu”		
1.	Wspieranie powstawania tzw. zielonych miejsc pracy, w tym przygotowanie miejskiego programu tworzenia zielonych miejsc pracy	nie
2.	Promocja firm lokalnych, działających w sferze usług i produkcji urządzeń ochrony środowiska	tak
3.	Doskonalenie przepływu informacji pomiędzy Urzędem Miasta a sferą biznesu	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie w zakresie aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska (Tabela 2.32)

Tabela 2.31 Wskaźniki realizacji celu w zakresie aktywizacji rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (2006 rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
1.	Udział osób zatrudnionych w ekologicznych dziedzinach gospodarki (gospodarka komunalna, ochrona środowiska) w ogólnej liczbie zatrudnionych	%	Do wdrożenia	Do wdrożenia	*
2.	Liczba kampanii promocyjnych dotyczących promowania zielonych miejsc pracy, etykiet ekologicznych i zrównoważonej konsumpcji wśród mieszkańców miasta	Szt./rok	Do wdrożenia	Do wdrożenia	*

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.4.6 Współpraca w zakresie ochrony środowiska

Cel długookresowy do 2019 i kierunki działań

Ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie współpracy w zakresie ochrony środowiska przedstawiono poniżej (Tabela 2.33)

Tabela 2.33 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony środowiska

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja 2008-2009
Cel wg Programu (do 2019)		
	<i>Dalszy rozwój współpracy regionalnej i międzynarodowej w dziedzinie ochrony środowiska</i>	w trakcie
Kierunki działań wg „ Programu ”		
1.	Kontynuacja współpracy międzynarodowej w celu ochrony basenu Morza Bałtyckiego	tak
2.	Kontynuacja współpracy w ramach Samorządowego Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej uwzględniającej zasadę zrównoważonego rozwoju (obecna nazwa Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego)	tak
3.	Wspieranie działań podejmowanych przez Związek Gmin Jeziora Miedwie	częściowo
4.	Aktywizacja współpracy regionalnej w zakresie ochrony środowiska	tak

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie w zakresie w zakresie w zakresie współpracy na polu ochrony środowiska (Tabela 2.34)

Tabela 2.34. Wskaźniki realizacji celu w zakresie współpracy na polu ochrony środowiska

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (podać rok)	Stan na rok 2009	Trend zmian
1.	Ilość działań inicjatyw podejmowana w ramach współpracy w dziedzinie ochrony środowiska	szt./rok	Do wdrożenia	Do wdrożenia	—

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

3. WYKONANIE PLANU OPERACYJNEGO ZA LATA 2008-2009

Stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć ujętych w planie operacyjnym na lata 2008-2013 przedstawiono w następujących tabelach:

Ochrona zasobów wodnych i stosunki wodne - Tabela 3.1.

Ochrona powietrza atmosferycznego - Tabela 3.2.

Gospodarka odpadami - Tabela 3.3.

Ochrona przed hałasem - Tabela 3.4.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi – Tabela 3.5.

Poważne awarie - Tabela 3.6.

Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - Tabela 3.7.

Edukacja ekologiczna - Tabela 3.8.

Ponadto przedstawiono syntetyczną ocenę wykonania planu operacyjnego w latach 2008-2009 w podziale na poszczególne elementy środowiska i uciążliwości. (Tabela 3.9)

Przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami zostały przedstawione w innej formie, niż pozostałe zagadnienia, gdyż przeniesiono je wprost z projektu „Planu gospodarki odpadami dla miasta Szczecin - aktualizacja na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2015” z kwietnia 2008r. i są rozpisane szczegółowo na okres 2008 – 2011 oraz zbiorczo dla okresu 2012-2015. Forma tej tabeli jest inna niż pozostałych. Nakłady podane są w PLN.

Tabela 3.1. Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Studium ochrony przeciwpowodziowej-uzupełnienie o dodatkowe obszary, tj. granice obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią oraz obszarów wymagających ochrony przed zalaniem, a także kierunki ochrony przed powodzią zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami Ustawy Prawo wodne.	RZGW Szczecin	Wykonano inwentaryzację i ocenę aktualnego stopnia zabezpieczenia przeciwpowodziowego zlewni rzeki Odry poniżej Nysy Łużyckiej dla potrzeb studium ochrony przeciwpowodziowej. Prowadzono prace podsumowujące dotychczas wykonane elementy Studium ochrony przeciwpowodziowej(obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią). Prace te będą kontynuowane w roku 2010.	b.d	-	-
2.	(1)Identyfikacja i analiza ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wód powierzchniowych wraz z propozycją przedsięwzięć związanych z ich odbudową, na obszarze działania RZGW w Szczecinie (2) jw. dla wód podziemnych	RZGW Szczecin	Przewidywany termin do zrealizowania przedsięwzięcia- 2010r. Na potrzeby realizacji przedsięwzięcia wykonano opracowanie „ Ekosystemy lądowe pozostające w dynamicznych relacjach z wodami podziemnymi i powierzchniowymi dla obszarów dorzeczy w Polce”	2009r. – 3 (dla całego regionu 200)	-	-
3.	Analiza systemu kanalizacyjnego ciężącego do wylotów kanalizacyjnych - koncepcja	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zostało zrealizowane.	2008r. - 123	2008r. - 708	ZWiK Sp. z o.o.

Tabela 3.1. Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tyś. zł	Poniesione nakłady w tyś. zł	Źródła finansowania
4.	Budowa stacji monitoringu wód i ścieków El. Szczecin	ZEDO S.A.	Nie przystąpiono do realizacji, wstępnie nowy termin określono na rok 2012.	2008/2009r - 600	2008r - 0	środki własne
5.	Budowa stacji monitoringu wód i ścieków El. Pomorzany	ZEDO S.A.	Nie przystąpiono do realizacji zadania Nowy termin wstępnie określono na rok 2012.	2008r. – 1 200	2008r - 0	środki własne
6.	Rewitalizacja j. Głębokiego: wykonanie i instalacja aeratora pulweryzacyjnego oraz przeprowadzenie zabiegów precyzyjnego natleniania i inaktywacji fosforu całej powierzchni jeziora	UM Szczecin	Zadanie zrealizowano oraz przeprowadzono zabiegi rekultywacyjne.	2008r. – 288	2008r.- 288 2009r. -152	50% środki miasta 50% WFOŚiGW
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne: Razem 2008-2009				2 214	1 148	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
Gospodarka wodno-ściekowa						
1.	„Budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków Pomorzany wraz z gospodarką osadową” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-11)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane. Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r. - 68 170 2009r. - 42 469	2008r. - 26 752 2009r. - 55 207,22	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
2.	„Rozbudowa o część biologiczną i modernizacja mechaniczno-chemicznej oczyszczalni ścieków Zdroje wraz z suszarnią osadów” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-12)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r. - 32 822	2008r. - 20 542 2009r.- 11 516,9	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK

Tabela 3.1. Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
3.	„Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej lewobrzeżnego Szczecina” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-13)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r.- 49 169 2009r.- 36 898	2008r. - 45 382 2009r.- 27 871,7	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
4.	„Renowacja istniejącej sieci kanalizacyjnej lewobrzeżnego Szczecina” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-14)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2008r.	2008r.- 43 700	2008r.- 37 651 2009r.- 2 788,35	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
5.	„Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej prawobrzeżnego Szczecina – Partia I” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-15-1)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2008r.	2008r. - 24 248	2008r. -17 821	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
6.	„Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej prawobrzeżnego Szczecina – Partia II” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-15-2)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2008r.	2008r. - 50 738	2008r. - 42 838 2009r.- 2 051,03	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
7.	„Budowa pompowni Grabów i Dolny Brzeg wraz z rurociągami tłocznymi” (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-16)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r.- 31 108 2009r. - 9 335	2008r.- 14 304 2009r. - 16 051,56	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
8.	Budowa, modernizacja i przebudowa systemu kanalizacyjnego i wodociągowego lewobrzeżnego Szczecina. (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-20)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane. Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r. - 3 414 2009r. - 12 000	2008r. - 2 178 2009r. -20 027,93	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK
9.	Renowacja sieci wodociągowej (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-21)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane. Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r. -5 643 2009r. -15 000	2008r. - 0 2009r.- 3 731, 47	66% Fundusz Spółności 34% ZWiK

Tabela 3.1. Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
10.	Wykonanie robót optymalizacyjnych i modyfikacyjnych istniejącego procesu uzdatniania wody w SUW Miedwie (Kontrakt Nr 2000/PL/16/P/PE/016-23)	ZWiK Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane Kontrakt zakończony w 2009r.	2008r.- 3 216 2009r.- 13 000	2008r. – 8 299 2009r.- 21 909,58	66% Fundusz Spójności 34% ZWiK
11.	Budowa i przebudowa sieci wodociągowych	ZWiK Sp. z o.o. RIR	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji.	2008r. - 6000 2009r. – 12 050	2008r. – 15 500,9 2009r. – 6 452,7	66% Fundusz Spójności 34% ZWiK
12.	Budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnych	ZWiK Sp. z o.o. RIR	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji.	2008r. – 4 500 2009r. – 19 700	2008r. – 7 269,32 2009r. – 5 360,7	66% Fundusz Spójności 34% ZWiK
13.	Budowa przyłączy kanalizacji ściekowej do kanalizacji magistralnej Spółki	Spółka Wodna „Międzyodrze”	Zadanie w trakcie realizacji. Kontynuacja realizacji zadania w 2010r -2011r.	2008r. - 200 2009r. – 2 060	2008r. - 86 2009r. - 164	20% SWM 30% fundusze pomocowe 50% WFOŚiGW
14.	Wykonanie kolektora deszczowego w ul. Okulickiego	UM Szczecin	Zadanie zrealizowane. Realizację zadania zakończono w 2009r.	2008r. - 536 2009r. - 1464	2008r. - 535 2009r. - 1007	środki miasta
15.	Modernizacja kąpieliska ARKONKA wraz z budową stacji uzdatniania wody (zm. nazwy) „Przebudowa kąpieliska Arkonka w Szczecinie dla potrzeb sportu i rekreacji „	UM Szczecin	Przedsięwzięcie w trakcie realizacji. W 2009r. wykonano program funkcjonalno - użytkowy dla dla zadania pn. „Przebudowa kąpieliska Arkonka w Szczecinie dla potrzeb sportu i rekreacji„ Planowany termin zakończenia projektu IV kwartał 2012.	2009r. - 2100	2009r. - 66	Ok. 50% środki miasta Ok. 50% środki pomocowe (RPO WZ, POIiŚ)
16.	Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej w El. Pomorzany	ZEDO S.A.	Zadanie modernizacji kanalizacji ogólnospławnej wykonano w 90%. Zakończenie robót zaplanowano w II kwartale 2010r	2008r. – 6 000	2008r. - 387 2009r. – 1 082	środki własne

Tabela 3.1. Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
17.	Modernizacja oczyszczalni ścieków (w tym projekt)	Tele-Fonika Kable S.A	Przedsięwzięcie nie zostanie zrealizowane z uwagi na włączenie kanalizacji osiedlowych do kolektora ZWiK. Zakład przygotowuje się do budowy kolektora tłoczego i zrzutu ścieków zakładowych do kolektora ZWiK. W latach 2009-2010 wykonano przepompownię ścieków i rurociąg tłoczny dostarczający ścieki zakładowe do miejskiej kanalizacji ściekowej ZWiK. W związku z powyższym zakończono eksploatację zakładowej oczyszczalni ścieków i zaniechano jej modernizacji.. Planowany termin zakończenia realizacji planowanego przedsięwzięcia - 08.02.2010	2008r. - 150 2009r. - 1600	2008r. - 0 2009r. - 94,5	środki własne
18.	Zakup specjalistycznych środków transportu – urządzeń odbiorczych ze statków i z obiektów lądowych	SHIP-SERVICE SA	Zadanie częściowo zrealizowane. Dalsza realizacja zadania została przesunięta na lata 2010-2012.	2008r. – 100 2009r.- 800	2008r. -100 2009r. - 0	środki własne (Umowa leasingowa 100%)
Gospodarka wodno-ściekowa: Razem 2008-2009				496 190	415 027,86	-
Ochrona przed powodzią						
1.	Remont umocnień prawego brzegu rzeki Płoni poniżej ul. Przestrzennej na odcinku od km 0+819 do km 0+896 - odbudowa murów oporowych	ZZMiUW w Szczecinie	Wymagana aktualizacja dokumentacji technicznej. Realizację przedsięwzięcia przesunięto na lata 2011-2013	2008r. -116 2009r. -116	2008r. - 0 2009r. - 0	Budżet państwa
2.	Remont muru oporowego na brzegu lewym poniżej ulicy Pomorskiej					
3.	Remont jazu w 4+792 z budową przepławki dla ryb					

Tabela 3.1. Ochrona Zasobów Wodnych i stosunki wodne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
4.	Modernizacja wału (1,75 km) Mścięcino - Skolwin	ZZMiUW w Szczecinie	W 2009r.ukończono prace nad dokumentacją techniczną. Realizację zadania zaplanowano na rok 2010r.	2008r.-250 2009r.-750	2008r. -103,5 2009r. - 0	Budżet państwa (w ramach Odra 2006)
5.	Zbiornik retencyjny Warszewo	UM Szczecin	I etap realizacji zadania zakończono w 2010r. Planowana kontynuacja realizacji zadania (II etap) w 2011r.	2008r.-1700 2009r.-1000	2008r.-1116 2009r.-542	środki miasta
6.	Zagospodarowanie i zabudowa rzeki Bukowej	UM Szczecin (ZZMiUW, gmina Dobra i Kołbaskowo)	Na podstawie podpisanego w dniu 9 grudnia 2008r Porozumienia, w 2009 opracowano „Koncepcję programowo – przestrzenną odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ze zlewni rzeki Bukowej wraz z określeniem sposobów ochrony przed powodzią terenów gminy Dobra, Kołbaskowo i Szczecin leżących w zlewni rzeki Bukowej”. W 2010 nastąpi realizacja I etapu pn.: „Budowa zbiornika retencyjnego – Przeclaw” Zakończenie realizacji całego przedsięwzięcia zaplanowano w 2014.	2008r.-125 2009r.-5000	2008r.-0 2009r.: 429.94	Ok. 50% środki miasta Ok.50 % środki pomocowe (RPO WZ, POIiŚ)
Ochrona przed powodzią: Razem 2008-2009				9 057	2 191,44	-
Ochrona zasobów wodnych i stosunki wodne: Razem 2008 -2009				507 461	418 337,3	-
W tym:						
Przedsięwzięcia inwestycyjne				505 247	417 219,3	-
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne				2 214	1 118	-

Tabela 3.2. Ochrona powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza zgodnie z „Programem monitoringu środowiska w woj. zachodniopomorskim w latach 2007-2009”	WIOŚ w Szczecinie	Zadanie ciągłe, realizowane na bieżąco. W 2008r. : <ul style="list-style-type: none"> wykonano roczną ocenę jakości powietrza za 2007 r. prowadzono pomiary w stałych punktach przeprowadzono inwentaryzację emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych W 2009: <ul style="list-style-type: none"> prowadzono pomiary w stałych punktach przeprowadzono inwentaryzację emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych wykonano roczną ocenę jakości powietrza za 2008 r. wykonano wstępną ocenę zanieczyszczenia pyłem PM 2,5 	Koszty w ramach monitoringu	-	Budżet państwa
2.	Opracowanie programu ograniczenia niskiej emisji	UM Szczecin	Zadanie realizowane w ramach obowiązków wynikających z Programu ochrony powietrza, który został przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego Nr XXVIII/286/09 z dnia 10.02.2009r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja Szczecin.	2009r. - 50	2009r.- 0	-

Tabela3.2. Ochrona powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
3.	Opracowanie programu ochrony powietrza zmierzającego do osiągnięcia na obszarze Aglomeracji Szczecińskiej, do 2013 roku, poziomu docelowego B(a)P	Marszałek	Zadanie zrealizowane. Uchwalenie dokumentu jest przewidziane w porządku obrad XXXVI Sesji Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego, która odbędzie się 16.03.2010r.	2009r.- 100	2009r.- 97,6	WFOŚiGW
4.	Budowa stacji imisji w Szczecinie (El. Pomorzany)	ZEDO S.A.	Zadanie zrealizowano	2008r.- 800	2008r. - 700	środki własne
5.	Promowanie budownictwa z materiałów energooszczędnych (w ramach edukacji ekologicznej)	UM Szczecin NGO	Zadanie ciągle w trakcie realizacji.	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	-
6.	Promowanie zakładów posiadających systemy zarządzania środowiskowego	UM Szczecin	Zadanie ciągle w trakcie realizacji.	2008r.- b.k.d. 2009r.- b.k.d.	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	-
7.	Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. Przygotowano dokumentację dla I etapu zadania. Wykonano opracowanie funkcjonalno-użytkowe, koncepcje, model mikrosymulacji ruchu, analizę społeczno-ekonomiczną. Kontynuacja realizacji zadania w 2010r.	2008r. -10	2008r.-9,8	środki miasta
8.	Wyznaczenie i wprowadzenie stref ruchu uspokojonego w śródmieściu	UM Szczecin ZDiTM	Zadanie w trakcie realizacji.	2008r. - b.k.d. 2009r. - b.k.d.	2008r. - b.k.d. 2009r. - b.k.d.	-
9.	Wprowadzenie priorytetu dla komunikacji zbiorowej (zwłaszcza tramwajowej)	UM Szczecin ZDiTM	Zadanie w trakcie realizacji.	2009r.- b.k.d.	2009r. - b.k.d.	-
10.	Studium wykonalności dla zadania „Zachodnie obejście drogowe miasta Szczecin”	UM Szczecin	W 2009r. rozpoczęto prace dot. „Studium wykonalności Zachodniego Drogowego Obejścia Miasta Szczecina”. Realizacja zadania zaplanowana na rok 2010.	2009r.- 1500	2009r. - 0	-
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne: Razem 2008-2009				2 460	807,4	-

Tabela 3.2. Ochrona powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
Zaopatrzenie w ciepło, w tym emisja niska:						
1.	Wymiana sieci ciepłowniczych	SEC Sp. z o.o	Realizacja zadania przesunięta na lata następne. Spółka planuje realizację inwestycji przy wsparciu środków pozyskanych z Funduszu Spójności, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Wymiana sieci realizowana jest w zakresie niezbędnym dla bieżącej działalności systemu.	2008r. -2 220 2009r. -16 270	2008r. - 1 142 2009r. -1 155	środki własne
2.	Modernizacja węzłów ciepłowniczych		Zadanie ciągle. Realizowane na bieżąco.	2008r. -2 563 2009r. -1 147	2008r. - 1 695 2009r. - 1 208	środki własne NFOŚiGW
3.	Modernizacja ciepłowni CR Dąbska		Zadanie zrealizowane w 2008r.	2008r.- 3 712	2008r. - 9 411	Ok. 55% środki własne Ok. 45 % NFOŚiGW
4.	Modernizacja akceleratorów (El. Pomorzany)	ZEDO S.A.	Zadanie w trakcie realizacji. Termin zakończenia realizacji zadania zaplanowano w 2010 r.	2008r.- 3 850	2008r. - 360 2009r. - 1 044	środki własne
5.	Przystosowanie układu nawęglania do spalania biomasy/El. Pomorz.)		Odstąpiono od realizacji zadania.	2009r.- 12 000	2009r.- 0	środki własne
6.	Budowa kotła na biomase (EL. Szczecin)		Zadanie w trakcie realizacji. Przewidywany termin rozpoczęcia eksploatacji kotła na biomase zaplanowano na październik 2011 r.	2009r.- 91 000	2008r.- 1 162 2009r.- 32 019	środki własne
7.	Budowa kotłowni gazowej wraz z instalacją do unieszkodliwiania odpadów	SSR GRYFIA	Realizacja projektu zakończona w 2008r.	2008r.- 6 886	2008r.- 5 996	Ok. 80% środki własne Ok. 20% NFOŚiGW

Tabela 3.2. Ochrona powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
8.	Termorenowacje budynków mieszkalnych (w ramach programu „Nasz Dom”)	UM Szczecin	W 2008r. zrealizowano ogółem 89 umów o dofinansowanie remontów części wspólnych budynków. W 2009r. realizacja programu została zawieszona (Zarządzenie Nr 236/09 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 26 maja 2009r.	2008r. - 14 000 2009r. - 14 000	2008r. - 4 750 2009r. - 0	Ok. 26% środki miasta Ok. 10% budżet państwa Ok. 64% środki prywatne
9.	Program termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej (łącznie z wymianą okien i modernizacją systemu ogrzewania)	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. W 2008-2009 r. dofinansowano termomodernizację i modernizację systemu ogrzewania – w tym dofinansowanie modernizacji instalacji Politechniki Szczecińskiej. Wykonano wymianę okien w 113 obiektach oświatowych. W 2010r. zaplanowano dalszą realizację zadania m.in. poprzez uzyskanie dofinansowania ze środków zewnętrznych.	2008r. - 446 2009r. - 12 476	2008/2009 7 142	Ok. 26% środki miasta
10.	Wsparcie modernizacji systemów ogrzewania indywidualnego	UM Szczecin	Ze względu na brak środków, nie podjęto działań w kierunku realizacji zadania.	2008r.- 200 2009r. - 200	-	-
Zaopatrzenie w ciepło: Razem 2008-2009				180 970	67 084	-
Emisja przemysłowa						
1.	Metody czyszczenia bezpyłowego kadłuba	SSR GRYFIA	Ze względu na brak środków realizacja projektu została przeniesiona na lata 2010-2013.	2009r.- 50	-	-
2.	Wykonanie zadania na dokach		Projekt w trakcie realizacji.	2009r.- 200	2009r.- 150	środki własne, Fund. ekol.
3.	Budowa centr. syst. zasilania lakierami pieców emalierskich	Tele-Fonika Kable S.A	Realizację zadania zakończono w 2009r.	2008r.- 400	2008r.- 447	środki własne

Tabela 3.2. Ochrona powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
4.	Zakup nowoczesnego pieca emalierskiego typu V7/4 do produkcji przewodów nawojowych aluminiowych o śred. 1,5-4,00 mm	Tele-Fonika Kable S.A	Ze względu na brak środków realizację zadania przeniesiono na rok 2011.	2008r. - 3 600	-	-
Emisja przemysłowa: Razem				4 250	597	
Emisja komunikacyjna						
1.	Obwodnica Śródmieścia Szczecin	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. IV etap Obwodnicy Śródmieścia Szczecin zakończono w styczniu 2009r. V etap – w grudniu 2009r. podpisana została umowa o dofinansowanie w ramach poddziałania 2.1.3. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. Rozpoczęcie realizacji inwestycji planowane jest 2010.	2008r. -18 700 2009r.- 5 000	2008r. – 17 556 2009r.- 1 935	środki miasta ok. 30 %
2.	Budowa Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. Projekt znajduje się na liście projektów kluczowych POIiŚ. 03.08.2009r. podpisana została pre-umowa dot. przygotowania projektu indywidualnego w ramach działania 7.3. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Trwają prace związane z aktualizacją dokumentacji projektowej.	2008r.- 1 840 2009r.- 26 800	2008r.-561 2009r.- 316,7	środki miasta fundusze pomocowe POIiŚ

Tabela 3.2. Ochrona powietrza atmosferycznego - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
3.	Kontynuacja wymiany autobusów na spełniające normy Euro	SPA „Dąbie” SPA „Klonowica”	Zadanie ciągle w trakcie realizacji. W 2008r. zakupiono 16 szt. (w tym 4 używane) autobusów spełniających normy Euro. W 2009r. zakupiono 24 szt. autobusów oraz wprowadzono do eksploatacji 10 używanych spełniających normy Euro.	2008r. - 3 000 2009r. - 3 000	2008r. - 9 018 2009r. - 23 456	środki własne Fundusze pomocowe
4.	Realizacja programu budowy ścieżek rowerowych (etap II)	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. Kontynuacja realizacji zadania w 2010r.	2008r. - 100	2008r. -87	Ok. 50% środki miasta
5.	Budowa ścieżki rowerowej z Lewobrzeża do Puszczy Bukowej nad Jezioro Szmaragdowe z odgałęzieniem do Dąbia	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. Wykonano remont Mostu Cłowego. Kontynuacja realizacji zadania w 2010r.	2008r.- 100	2008r.- 8,9 2009r.-5 031,7	ok. 50% środki miasta
6.	Modernizacja ciągu pieszo-rowerowego wokół kąpielska Arkonka	UM Szczecin	Zadanie zrealizowano.	2008r.-1 350	2008r.-1 735	środki miasta
7.	Budowa ścieżki rowerowej w Dąbiu (rejon Starego Dąbia wzdłuż rz. Płoni od ul. Przestrzennej do ul. Pomorskiej)	UM Szczecin	Projekt w trakcie realizacji. Kontynuacja realizacji zadania w 2010r.	2008r.- 6 2009r.- 2 300	2008r.- 6 2009r.-8	Ok. 50% środki miasta Ok. 50% fundusze pomocowe (RPO WZ)
Emisja komunikacyjna: Razem 2008-2009:				62 196	59 719,3	-
Ochrona powietrza: Razem 2008-2009 w tym:				249 876	128 207,7	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne:				247 416	127 400,3	-
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne:				2 460	807,4	-

Tabela 3.3. Gospodarka odpadami - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Wyszczególnienie prac projektowych, obiektów, robót lub urządzeń	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w zł	Poniesione nakłady w zł
I Prace przygotowawcze i projektowe				
1.	Pomoc techniczna	Realizacja zadań jest prowadzona w ramach projektu „Utworzenie Sprawnego Kompleksowego Systemu Zarządzania Gospodarką Odpadami Dla SOM”	2008r. – 1 666 160 2009r. – 1 666 160	-
2.	Wybór konsultanta i wdrożenie programu edukacji ekologicznej		2008r. – 127 000 2009r. – 76 200	-
3.	Wykonanie aktualizacji programu likwidacji azbestu	Zadanie zrealizowano. Uchwała Nr XLII/1061/09 Rady Miasta Szczecin z dnia 14 grudnia 2009 r. w sprawie uchwalenia programu dla Miasta Szczecina pn. "Szczecin bez azbestu" oraz zmiany uchwały w sprawie "Ramowego programu likwidacji azbestu z zabudowy miejskiej Szczecina".	2008r. -25 000	2008r. -0
4.	Badania morfologiczne odpadów	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2008r. -125 000 2009r.- 125 000	2008r. – 71 736 2009r.- 107 604
II Realizacja Zakładu Utylizacji Odpadów				
1.	Budowa w Szczecinie Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w ramach projektu „Utworzenie Sprawnego Kompleksowego Systemu Zarządzania Gospodarką Odpadami dla SOM”	Zadanie w trakcie realizacji. W ramach projektu „Utworzenie Sprawnego Kompleksowego Systemu Zarządzania Gospodarką Odpadami Dla SOM” wykorzystywane są środki z powyższego pkt. I pkt. 1 i 2.	2008r. -500 000 2009r. - 6 500 000	2008r. -917 881 2009r. -1 661 666
III. Składowiska odpadów wraz z infrastrukturą				
1.	Rekultywacja tzw. „dzikich składowisk” i terenów zdegradowanych	Zadanie ciągłe w trakcie realizacji. W latach 2008-2009 zlikwidowano kilkadziesiąt tzw. „dzikich składowisk” W 2009 roku łącznie usunięto i przekazano do utylizacji około 150,000Mg odpadów zebranych na tzw. „dzikich składowiskach”	2008r. – 48 000 2009r. – 48 000	2008r. – 1 348 000 2009r. – 2 686 000
2.	Rekultywacja składowiska odpadów w Sierakowie	Realizację zadania zaplanowano na rok 2010. Podjęto działania administracyjne związane z przygotowaniem wniosku o uzyskanie dofinansowania. Składowisko jest utrzymywane w fazie poeksploatacyjnej.	2008r. – 2 000 000 2009r. – 900 000	-

Tabela 3.3. Gospodarka odpadami -przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2011 z perspektywą do roku 2015, c.d

Lp.	Wyszczególnienie prac projektowych, obiektów, robót lub urządzeń	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w zł	Poniesione nakłady w zł
3.	Rekultywacja składowiska odpadów w Kluczu	Realizację zadania zaplanowano na rok 2010. Podjęto działania administracyjne związane z przygotowaniem wniosku o uzyskanie dofinansowania. Składowisko jest utrzymywane w fazie poeksploatacyjnej.	2008r. – 2 400 000	-
4.	Rekultywacja składowiska odpadów Podbórzeńska	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata.	2009r. – 3 000 000	-
5.	Rekultywacja terenu po składowisku odpadów przy ul. Tama Pomorzańska	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata.	2008r. – 200 000 2009r. – 3 000 000	-
IV.	Usuwanie z miasta odpadów zawierających azbest			
1.	Wdrażanie planu usuwania azbestu	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W 2008r. w ramach realizacji programu” Szczecin bez azbestu” zrealizowano 59 wniosków o sfinansowanie przez Gminę Miasto Szczecin kosztów związanych z odbiorem i unieszkodliwianiem odpadów. Odebrano i unieszkodliwiono 154,81 Mg odpadów zawierających azbest. W 2009r. zrealizowano 96 wniosków. Odebrano i unieszkodliwiono 951,280 Mg odpadów zawierających azbest.	2008r. – 90 000 2009r. – 90 000	2008r. – 64 153, 30 2009r. –139 321,71
V.	Wdrożenie planu selektywnej zbiórki			
1.	Zakup i rozmieszczenie pojemników do selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych	Zadanie w trakcie realizacji. W 2009r. ustawiono i opróżniano 150 szt. pojemników przez zleceniobiorcę na zlecenie Urzędu Miasta.	2008r. – 544 302 2009r. – 544 302	2008r. – 0 2009r. – 115 560
2.	Budowa PZON	Realizację zadania zaplanowano w 2010r. Planuje się budowę 4 nowych PZOP. Trwają procedury związane z wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia dot. budowy tymczasowego punktu zbiórki odpadów problemowych zlokalizowanych przy ul. Dąbskiej, ul. Torowej ul. Zapadłej. Dla lokalizacji PZOP przy ul. Kołbackiej oraz ul. Przyszłości uzyskano m.in. pozwolenie wodno prawne, opinię ZDiTM	2008r. – 56 000 2009r. –56 000	-
3.	Zakup i rozmieszczenie pojemników do selektywnego gromadzenia odpadów ulegających biodegradacji	Realizację zadania przeniesiona na kolejne lata.	2009r. – 495 000	-
VI.	Inne			
	Inżynier kontaktu	Realizację zaplanowano na lata 2010-2011	2008r. - 2 640 000 2009r. - 2 640 000	-
OGÓLEM 2008 -2009 (netto)			29 562 124	7 111 922,01

Tabela 3.4. Ochrona przed hałasem -przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Mapa akustyczna miasta Szczecin i jej aktualizacja	UM Szczecin	Zadanie zrealizowano. W 2008r. wykonano Mapę akustyczną miasta Szczecin.	2008r. -853	2008r.-852	środki miasta PFOŚiGW, GFOŚiGW
2.	Program ochrony przed hałasem i jego aktualizacja	UM Szczecin	W trakcie realizacji. Całkowity koszt wykonania Programu ochrony przed hałasem- 190 tys. zł. Zakończenie zadania nastąpi w 2010r.	2009r.- 500	2009r. – 38	
3.	Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (obszary strefy głośnej i obszary strefy cichej) – na bieżąco	UM Szczecin	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco.	2008r. - b.k.d. 2009r. - b.k.d.	2008r. - b.k.d. 2009r. - b.k.d.	-
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne: Razem 2008-2009				1 353	890	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
1.	Zakup taboru tramwajowego, budowa i przebudowa torowisk w Szczecinie	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. Podpisano preumowę, prowadzono procedurę drugiego przetargu na dostawę wagonów.	2008r. – 2 100 2009r.- 41 900	2008r. – 1 956 2009r.- 209,6	Ok. 50% środki pomocowe Ok. 50% fundusze pomocowe
2.	Zakup taboru tramwajowego: 21 szt. używanych tramwajów TATRA KT4Dt oraz 32 szt. TATRA T6 Dotacja dla MZK	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji.	2008r. - 16 550 2009r.- 1 500	2008r. – 20 240 2009r.- 1 365,2	środki miasta

Tabela 3.4. Ochrona przed hałasem- przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
3.	Modernizacja taboru tramwajowego – Podwyższenie kapitału w Spółce Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o.	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji.	2008r. – 4 900 2009r. – 14 700	2008r.- 0 2009r.- 63 080	środki miasta
4.	Zakup taboru tramwajowego wraz z wykonaniem modernizacji torowiska na ul. Ku Słońcu	UM Szczecin	Zadanie zrealizowano.	2009r.- 7 432	2009r. – 7 404	Ok. 26% środki miasta 74% środki pochodzące z pożyczki na prefinansow. (ZPORR)
5.	Instalowanie okien dźwiękoszczelnych: LO I (ul. Piastów), Szkoła przy ul. Dubois	UM Szczecin	Realizację zadania przesunięto na kolejne lata.	2009r. - 100	-	-
6.	Budowa ekranów akustycznych: (w tym ul. Jagiellońska – Szpital MSW)	UM w Szczecinie, ZdiTM	Realizację zadania przesunięto na kolejne lata.	2009r.- 600	-	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne: Razem				89 782	94 254,8	-
Ochrona przed hałasem : Razem				91 135	59 144,8	-

Tabela 3.5. Pola elektromagnetyczne - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ w Szczecinie	<p>W 2008r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyznaczono 15 punktów pomiarowych dla poszczególnych obszarów dostępnych dla ludności, w tym 7 dla miasta Szczecin zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia badań poziom pól elektromagnetycznych w środowisku z dnia 12 listopada 2007 (Dz.U. Nr 221, poz. 1645) - wykonano 6 pomiarów - wydano ocenę stanu promieniowania elektromagnetycznego za rok 2007 <p>W 2009r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prowadzono pomiary pól elektromagnetycznych w 7 punktach pomiarowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia badań poziom pól elektromagnetycznych w środowisku z dnia 12 listopada 2007 (Dz.U. Nr 221, poz. 1645) 	Koszty w ramach monitoringu	-	-
2.	Wprowadzanie do m.p.z.p. zapisów dot. pól elektromagnetycznych	UM Szczecin	Zadanie realizowane na bieżąco.	b.k.d	b.k.d	-
Pola elektromagnetyczne: Razem 2008-2009				0	0	-

Tabela 3.6. Poważne awarie - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne						
1.	Rozbudowa systemu łączności w Centrum Zarządzania Kryzysowego (TETRA)	UM Szczecin	Zadanie zrealizowano.	2008r.- 100	2008r.- 176 2009r.- 200	środki miasta
2.	Współpraca ze służbami Wojewody w zakresie zorganiz. Miejsca bezpiecz. tymcz. magazynowania odpadów powstałych w czasie usuwania skutków awarii	Urząd Wojew., UM Szczecin	Realizację zadania przeniesiono na kolejne lata.	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	-	-
3.	Usuwanie skutków zagrożeń środowiska (w razie potrzeby)	UM Szczecin	Zadanie ciągle. Dofinansowano zakup specjalistycznego sprzętu do usuwania skutków zanieczyszczeń ropopochodnych z wód powierzchniowych Szczecina.	2008r.-50 2009r.-50	2008r.-15 2009r.- 100	środki miasta
4.	Systematyczna kontrola pojazdów do transportu materiałów niebezpiecznych	Policja, Insp. Transp. Drogowego	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco. W latach 2008r. i 2009r. prowadzone były kontrole pojazdów do transportu materiałów niebezpiecznych. W 2008r. skontrolowano 730 pojazdy, natomiast w 2009r. – 753 przez funkcjonariuszy Inspekcji Transportu Drogowego. Kontrola również była prowadzona przez Miejską Komendę Policji.	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	-
5.	Wyznaczenie optymalnych drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych.	Administracja wojewódzka Prezydent Miasta	Zadanie ciągle, realizowane na bieżąco.	2009r.-b.k.d	2009r.-b.k.d	-

Tabela 3.6. Poważne awarie - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
6.	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	ZDR ZZR	Wydano poradnik dla mieszkańców Miasta Szczecina „Bądź bardziej bezpieczny” oraz organizowano programy edukacyjno-informacyjno.	Nakłady po stronie ZDR i ZZR	2008r.- 8,3	środki miasta
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne: Razem 2008-2009</i>				200	499,3	-
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne</i>						
1.	Modernizacja zbiornika do magazynowania krezolu	Tele-Fonika Kable S.A.	Zadanie zrealizowano	2008r. - 30	2008r.- 25	środki własne
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne: Razem 2008-2009</i>				30	25	-
<i>Poważne awarie Razem 2008-2009</i>				230	524,3	-

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Zagadnienie: Ochrona przyrody i krajobrazu						
1.	Opracowanie dokumentacji podstawowej dla 2 rezerwatów przyrody („Dębina i Czarnołęka”, „Zaleskie Łęg”)	Wojewoda Zachodniopomorski Od dnia 15 listopada 2008 zgonie ze zmianami kompetencyjnym jednostką realizującą jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.)	Zadanie w trakcie realizacji. „Dębina i Czarnołęka” zaproponowana została do uznania za specjalny obszar ochrony siedlisk sieci natura 2000. Działania w tym zakresie prowadzone będą przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.	-	-	-
2.	Zatwierdzenie (w 2008r.) obszarów sieci Natura 2000 i opracowanie dokumentacji dla tych obszarów	Wojewoda Zachodniopomorski (RDOŚ)	Zadanie w trakcie realizacji. W 2008 r Wojewódzki Zespół Specjalistów dopracował listę specjalnych obszarów ochrony siedlisk sieci Natura 2000 w województwie Zachodniopomorskim. Wyniki zostały zdane do weryfikacji Ministra Środowiska. OSO „Dolina Dolnej Odry” i pokrywająca się z nią SOO „Dolna Odra” znajdują się w pierwszej kolejności do przygotowania planów zadań ochronnych przez GDOŚ w 2011r. Zakład Usług Komunalnych prowadzi inwentaryzację i weryfikację siedlisk Natura 2000.	2008r. -b.k.d. 2009 - 2013 - 200	2008r. -0 2009r.-0	-

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
3.	Tworzenie nowych pomników przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych.	Rada Miasta Szczecin	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. Przygotowano dokumentację dot. powołania pomników przyrody oraz dwóch użytków ekologicznych na terenie Lasów Miejskich Szczecina oraz oznakowano istniejące użytki na terenach leśnych.	2009r.- 5	2008r. – b.k.d 2009r.- b.k.d	-
4.	Bieżąca realizacja zadań ochronnych w SzPK „Puszcza Bukowa”	Dyrekcja SzPK	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. Prowadzono kontrolę obszarów chronionych na zasadzie wizji terenowych obszarów parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody.	b.d	2008r. -0 2009r. -0	-
5.	Bieżąca realizacja zadań ochronnych w rezerwacie „Zdroje”	UM Szczecin	Zadanie ciągłe w trakcie realizacji. W 2008r. ustanowiono plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Zdroje”, oraz przygotowano zakres prac. W 2009r. wykonano zabiegi ochronne na terenie rezerwatu. Kontynuacja realizacji zadania w kolejnych latach.	2008r.- 10 2009r.- 20	2008r.-b.k.d 2009r.-b.kd	-
6.	Bieżąca pielęgnacja pomników przyrody na terenie lasów miejskich	UM Szczecin	Zadanie ciągłe w trakcie realizacji. W 2008r. przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne dot. Alei Pomnikowej w Załomiu. W 2009r. prowadzono szereg zabiegów pielęgnacyjnych na pomnikach na terenie lasów miejskich.	2008r.-25 2009r.- 25	2008r.- 9 2009r.-b.k.d	budżet miasta
7.	Inwentaryzacja oraz zabezpieczanie i ochrona znanych zimowisk nietoperzy na terenie miasta	UM Szczecin, Chiropteolodzy	Zadanie ciągłe w trakcie realizacji. W 2008r. wykonano inwentaryzację zimową. W 2009r. wykonano inwentaryzację letnią miejsc występowania nietoperzy na terenie Parku Leśnego Mścięcino.	2008r.- 40 2009r.- 20	2008r.-35 2009r.- 14,5	GFOŚiGW środki miasta

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody- przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
8.	Opracowanie dokumentacji oraz aktywna ochrona siedlisk naturalnych na terenach lasów miejskich	UM Szczecin	W 2008r. wykonano dokumentację projektowanego użytku ekologicznego – „Łąki koło Owczar” wspólnie z Wydziałem Lasów Miejskich. W 2009r. opracowano dokumentację kolejnego proponowanego terenu do powołania jako użytku ekologiczny. W roku 2010 kontynuacja realizacji zadania.	2008r.-15 2009r.-15	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	-
9.	Rygorystyczne stosowanie zasad w zagospodarowaniu obszarów (zgodnych z dyspozycjami przyrodniczymi danego terenu), zwłaszcza w lokalizacji funkcji uciążliwych lub szkodliwych dla człowieka i środowiska.	UM Szczecin	Zadanie ciągle w trakcie realizacji. Zadanie realizowane przez Nadleśnictwa: Gryfino, Kliniska, Trzebież.	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	2008r.- b.k.d 2009r.- b.k.d	-
10.	Utworzenie ośrodka rehabilitacji dla dzikich zwierząt	UM Szczecin Wojewoda (RDOŚ)	Zostało wydane pozwolenie na utworzenie ośrodka przy ul. Arkońskiej. Ponadto UM Szczecin w kwocie 10 tys. zł udzielił wsparcia na działalność ośrodka rehabilitacji zwierząt Szczecin-Wielgowo. RDOŚ również wspiera działalność ww. ośrodka. Kontynuacja w roku 2010.	2009-2013r.- 300	2009r.-10	środki miasta
Ochrona przyrody i krajobrazu: Razem 2008-2009				315	68,5	-

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Zagadnienie: Ochrona i zrównoważony rozwój lasów						
1.	Realizacja zabiegów pielęgnacyjnych i odnowieniowych w Lasach Państwowych zgodnie z Planem Urządzenia Lasów	Lasy Państwowe Nadleśnictwa	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W 2008 r. realizacja zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanach Nadleśnictw: Gryfino, Kliniska na łącznej powierzchni 64 ha, zgodnie z obowiązującymi planami urzędnictwa. Natomiast w 2009 r. realizacja zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanach Nadleśnictw: Gryfino, Kliniska, Trzebież na łącznej powierzchni 120,7 ha, zgodnie z obowiązującymi planami urzędnictwa lasów lasów.	Nakłady zgodnie z planami	2008r.- 70 2009r.-241,4	środki własne Lasów Państwowych (w tym Fundusz Leśny)
2.	Realizacja bieżących zabiegów gospodarczo-leśnych w Lasach Miejskich, zgodnie z Uproszcz. Planem Urządzenia Lasu i Programem Ochrony Przyrody	UM Szczecin	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. Realizacja bieżących zabiegów gospodarczo-leśnych w Lasach Miejskich w tym wykonanie prac z zakresu pozyskania i zrywki drewna, zagospodarowania lasu oraz utrzymania czystości.	2008r. – 1 600 2009r. – 1 800	2008r. – 1 550 2009r.- 1 900	środki miasta
3.	Przygotowanie i wdrożenie dokumentacji lasów ochronnych na terenie miasta oraz opracowanie uproszczonego planu urządzania lasu 2012 – 2021 wraz z Programem Ochrony Przyrody	UM Szczecin Lasy Państwowe Nadleśnictwa	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W 2008r. opracowano dokumentację „Program ochrony przyrody w nadleśnictwie Kliniska wg stanu 01.01.2008r. przez Nadleśnictwo Kliniska oraz plan Urządzania lasów Nadleśnictwa Kliniska wg stanu na 01.01.2008r. na lata 2008-2017	2008r.-30 2009r.- 150	2008r. – 115 2009r.-0	środki własne Lasów Państwowych (w tym Fundusz Leśny)

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
4.	Realizacja projektów mających na celu rozwój turystyki, rekreacji i edukacji ekologicznej w lasach miejskich	UM Szczecin	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W 2008r. wykonano koncepcję projektową zagospodarowania turystycznego wódzobioru, doposażenie polany sportowej w urzędzenia rekreacyjne i sportowe, oświetlenie polany wypoczynkowej z psim wybiegiem przy ul. Arkońskiej. W 2009r. wykonano prace porządkowe na polanie rekreacyjnej przy ul. Taczaka, zrealizowano ogrodzenie obiektów schronowych przy Jeziorze Szmaragdowym, wykonano psi wybieg przy ul. Taczaka, zrealizowano pieszo-rowerowy szlak turystyczny Głębokie-Osów, wykonano prace porządkowe na terenie zielonym przy ul. Przygodnej, wykonano prace malarskie i wyposażono Edukacyjną Pracownię Przyrodniczą, ogrodzono Żółwi Staw w Ostoi.	2008r.-500 2009r.-500	2008r. -270 2009r. -470	środki miasta
5.	Przystosowanie dróg leśnych do ruchu pieszo-rowerowego	UM Szczecin	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W 2008r wykonano aktualizację projektu przystosowania drogi leśnej na odc. Głębokie – Osów do pieszo – rowerowego ruchu turystycznego. W 2009r. zrealizowano turystyczny szlak pieszo-rowerowy Głębokie-Osów.	2008r.-20 2009r.- 100	2008r.- 0 2009r.- 233	środki miasta
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: Razem 2008-2009				4 700	4 849,4	-

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008– 2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Zagadnienie: Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej						
Przedsięwzięcia poza inwestycyjne						
A. Program konserwacji i bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni						
1.	Inwentaryzacja ilościowo-jakościowa terenów zieleni na potrzeby realizacji „Programu konserwacji i bieżącego utrzymania istniejących terenów zieleni” (w tym przyulicznej w pasach drogowych)	UM Szczecin ZUK, ZDiTM	Realizacja zadania została przełożona na późniejsze lata ze względu na brak przyznanych na ten cel środków finansowych.	2009r. -200	-	-
2.	Klasyfikacja terenów zieleni i podział na strefy oraz przypisanie poszczególnym strefom docelowych zestawów prac konserwacyjnych i prac bieżących	UM Szczecin ZUK,	Realizacja zadania została przełożona na późniejsze lata ze względu na brak przyznanych na ten cel środków finansowych.	2008r. –b.k.d. 2009r. –b.k.d	-	-
3.	Bieżące utrzymanie i konserwacja istniejącej zieleni w mieście	UM Szczecin ZUK,	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji. W ramach poniesionych kosztów wykonano: bieżącą konserwację i utrzymywanie zieleni w mieście (w tym nasadzenia i wycinka drzew), wycinkę i nasadzenia drzew rosnących na terenach geodezyjnych Miasta, pielęgnacja ogrodu Różanka, zabiegi ochrony roślin przed chorobami i szkodnikami (zwalczanie szrotówka kasztanowcowiaczka, choroby cisów, antraknozy drzew), zagospodarowanie al. Papieża Jana Pawła II	2008r.-4 500 2009r.- 4 500	2008r. –7 017 2009r.- 5390	środki miasta PFOŚiGW GFOŚiGW

Tabela 3.7. Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody. Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008– 2009, c.d

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
4.	Konserwacja i bieżące utrzymanie terenu Cmentarza Centralnego i pozostałych cmentarzy (dot. tylko zieleni)	ZUK	Zadanie ciągle w trakcie realizacji. W latach 2008-2009 w ramach poniesionych kosztów wykonano bieżąco pielęgnację zieleni, nowe nasadzenia drzew i krzewów, zabiegi ochrony roślin oraz gatunków rzadkich. Ponadto utrzymywanie kwatery wojennej na terenie Cmentarza Centralnego (prace porządkowe i pielęgnacyjne).	2008r.-2 100 2009r.- 2 600	2008r. – 1 795 2009r. - 1876	środki miasta PFOŚiGW GFOŚiGW
B. Program rozwoju terenów zieleni						
5.	Przeprowadzenie inwentaryzacji obszarowej terenów niesklasyfikowanych (tzw. geodezyjnych) i opracowanie dynamicznej mapy zieleni miasta	UM Szczecin (WGKiOŚ) ZUK, wybrany podmiot wykonujący inwentaryzację	Realizacja zadanie została przełożona na późniejsze lata ze względu na brak przyznanych na ten cel środków finansowych.	2009r.- 300	-	-
6.	Opracowanie koncepcji obszarowej uzupełnienia systemu zieleni miejskiej	UM Szczecin (WGKiOŚ) Biuro Planowania Przestrzennego, wytypowany podmiot	Realizacja zadanie została przełożona na późniejsze lata ze względu na brak przyznanych na ten cel środków finansowych.	2009r. - 100	-	-
Przedsięwzięcia pozainwestycyjne Razem 2008-2009				14 350	16 078	-

Tabela 3.7 Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008 – 2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Zagadnienie: Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej, c.d.						
Przedsięwzięcia inwestycyjne						
1.	Park publiczny	UM Szczecin (WGKiOŚ) ZUK	Ze względu na brak funduszy na ten cel, nie podjęto działań w zakresie realizacji tego zadania.	2009r. – 6 000	-	-
2.	Ogród botaniczny	UM Szczecin (WGKiOŚ) ZUK	Program ochrony środowiska zakłada podjęcie działań w celu realizacji zadania w 2010r. Jednakże w 2009r. podjęto działania w ramach realizacji przedsięwzięcia i wykonano „Ocenę potencjalnego zanieczyszczenia osadów zalegających akwen Syrenie Stawy położone w ciągu strumienia Osówka w Lesie Arkońskim w Szczecinie. Zaplanowano dalsze działania w kierunku realizacji zadania w 2010r.	2009r. - 0	2009r.- 48	środki miasta
3.	Zagospodarowanie terenów geodezyjnych na tereny zieleni (zgodnie z koncepcją wym. w punkcie 6) oraz inne zadania nie wymienione powyżej	UM Szczecin (WGKiOŚ) ZUK	Ze względu na brak funduszy na ten cel, nie podjęto działań w zakresie realizacji tego zadania.	2009r.- 3 400	2009r.- 0	-
Przedsięwzięcia inwestycyjne: Razem 2008-2009				9 400	48	-
Utrzymanie i rozwój terenów zieleni miejskiej: Razem 2008-2009				23 750	16 126	-
Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody: RAZEM 2008-2009				28 765	21 044	-
W tym:						-
<i>Przedsięwzięcia inwestycyjne: Razem</i>				9 400	48	-
<i>Przedsięwzięcia pozainwestycyjne: Razem</i>				19 365	20 996	-

Tabela 3.8. Edukacja ekologiczna - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
Działania systemowe						
1.	Opracowanie Miejskiego Programu Edukacji Ekologicznej	UM Szczecin	Zadanie w trakcie realizacji. W 2008r. opracowanie przez Nadleśnictwo Kliniska „Programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Kliniska na lata 2008-2017” . W 2009r. zostały opracowane wytyczne do Miejskiego Programu Edukacji Ekologicznej.	2008r. – b.k.d 2009r. -15	2008r. – b.k.d. 2009r. -2,8	środki miasta
Edukacja formalna						
1.	Warsztaty/seminaria/wykłady poszerzające wiedzę nauczycieli i młodzieży na tematy związane z ochroną środowiska.	NGO,CDiDN, Uczelnie Wyższe,UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe, domy kultury	Zadanie ciągle w trakcie realizacji. W latach 2008-2009 zrealizowano szereg wykładów, warsztatów, seminariów poszerzających wiedzę nauczycieli i młodzieży na tematy związane z ochroną środowiska m.in.: - w ramach projektu Szczecińska sieć edukacji ekologicznej na rzecz środowiska przeznaczono kwotę 50 tys. zł. -Organizacja i prowadzenie praktyk zawodowych dla uczniów m.in. Technikum Ochrony Środowiska w Szczecinie. (ZUK) -prowadzenie edukacji przyrodniczo leśnej w szkołach, przedszkolach, organizacja zajęć terenowych. - warsztaty, prelekcje dla nauczycieli i uczniów dot. programu pn. „Poprawa jakości wody w Szczecinie”(ZWiK)	2008r. - 50 2009r. - 60	2008r. - 0 2009r.- 50	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta, środki zewnętrzne

Tabela 3.8. Edukacja ekologiczna - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
2.	Wsparcie konkursów wiedzy ekologicznej w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach.	NGO,CDiDN, Uczelnie Wyższe,UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe, domy kultury	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2008r.-25 2009r.- 25	2008r. – 20 2009r.-30	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta, środki zewnętrzne
3.	Prowadzenie cyklicznych działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych na terenach cennych przyrodniczo, np. organizacja pikników ekologicznych i wycieczek połączonych z pogadankami nt. ochrony przyrody, udostępnianie i promowanie ścieżek przyrodniczych, itp.		Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2008r.- 60 2009r.-100	2008r. - 60 2009r. -200	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta, środki zewnętrzne
4.	Prowadzenie przedszkolnej i szkolnej edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Dzieci zapoznają się z problematyką odpadów, wykorzystaniem energii odnawialnej, ochrony lasów, wód, klimatu, itp. głównie poprzez gry i zabawy w terenie.		Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. W ramach porozumienia z Pałacem Młodzieży Urząd Miasta Szczecin wsparł kwotą 15 tys. zł - „Przedszkolną Edukację Ekologiczną”. W latach 2008-2009r. prowadzono edukację przyrodniczo – leśną w szkołach i przedszkolach oraz prelekcje w terenie.	2008r.-15 2009r.-20	2008r.-15 2009r.-30	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta
5.	Prowadzenie ośrodków (centrów) edukacji ekologicznej i turystycznej dla uczniów szczecińskich szkół.		Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2008r.-30 2009r.-50	2008r.-30 2009r.-20	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta, środki zewnętrzne

Tabela 3.8. Edukacja ekologiczna - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
6.	Organizacja wycieczek dzieci i młodzieży do ujęć wody, oczyszczalni ścieków, rezerwatów przyrody, itp.	NGO, Nadleśnictwa, UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji. Urząd Miasta Szczecin w latach 2008-2009r. przeznaczył na ten cel 25 tys. zł. W 2008-2009r. ZWIK przeznaczył na ten cel 187 tys. zł. W ramach przeznaczonych środków przeprowadzono szereg akcji edukacyjnych.	2008r.-5 2009r.-10	2008r.-98 2009r.-114	GFOŚiGW, środki miasta, środki zewnętrzne
Edukacja nieformalna						
1.	Systemat. weryfikacja danych nt. stanu środowiska w mieście i podejmowanych działaniach na rzecz jego ochrony (na stronie intern. UM)	NGO, UM Szczecin	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji.	2008r.- b.k.d. 2009r. - b.k.d.	2008r.- b.k.d. 2009r.- b.k.d.	-
2.	Organizacja prelekcji oraz konkursów dla mieszkańców miasta w celu propan. i zachęcania do ekologicznego stylu życia.	UM szczecin Nadleśnictwa ZUK NGO	Zadanie ciągłe w trakcie realizacji. Nadleśnictwa: Gryfino, Kliniska, Trzebież przeznaczyły w latach 2008 i 2009r. 60tyś. zł na organizację prelekcji, wycieczek, konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej. W 2008r.-2009r Urząd Miasta Szczecin przeznaczył na ten cel 17 tys. zł, zadanie było realizowane przez NGO, ZUK.	2008r.-5. 2009r. – 15	2008r.-30 2009r. – 47	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta
3.	Cykliczna edycja programów / artykułów informujących o stanie środowiska w mieście i działaniach na rzecz jego ochrony (programy z udziałem przedstawicieli miasta i organizacji pozarządowych)	Lokalne media, NGO, UM Szczecin	Zadanie ciągłe w trakcie trealizacji. Zadanie realizaowane przez Nadleśnictwo Gryfino, Kliniska, Trzebież w ramach obowiązków służbowych.	2008r.-b.k.d 2009r. - b.k.d.	2008r.-b.k.d 2009r. - b.k.d	-
4.	Organizowanie konkursów reporterskich, fotograf., itp.) oraz współrealizacja i edycja filmów ukazujących stan środowiskowych w mieście oraz dział. na rzecz jego poprawy	Lokalne massmedia, NGO, UM Szczecin	Zadanie ciągłe w trakcie trealizacji. Realizacja konkursów m.in. pn. Zielona Szkoła, Zielone Schroniska	2008r.-5 2009r. – 15	2008r.-5 2009r. – 30	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta

Tabela 3.8. Edukacja ekologiczna - przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2009, c.d.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Stan realizacji	Prognozowane nakłady w tys. zł	Poniesione nakłady w tys. zł	Źródła finansowania
5.	Promowanie ścieżek przyrodniczych i obszarów cennych przyrodniczo itp. poprzez wydawanie materiałów edukacyjnych oraz wydawanie ulotek informacyjnych nt. proekologicznych zachowań konsumentekich, oszczędzania wody i energii, korzystania z publicznych środków transportu, segregacji odpadów, itp.	NGO, Nadleśnictwa, UM Szczecin, Pałac Młodzieży, szkolne schroniska młodzieżowe	Promocja ścieżek przyrodniczych oraz obszarów cennych przyrodniczo realizowane przez Nadleśnictwa Gryfino, Kliniska, Trzebież. W latach 2008-2009 Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych przeznaczyła na ten cel 35 tys. zł. Urząd Miasta Szczecin w roku 2008 przeznaczył na „Zielone Schroniska” 50 tys. zł. W 2009r. na realizację zadania przeznaczono 150 tys zł	2008r.-50 2009r. – 100	2008r.- 65 2009r. – 170	GFOŚiGW, WFOŚiGW, środki miasta, środki zewnętrzne
Edukacja ekologiczna: Razem 2008-2009				655	1 016,8	-

Tabela 3.9. Syntetyczna ocena wykonania planu operacyjnego w latach 2008-2009 w podziale na poszczególne elementy środowiska i uciążliwości.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba przedsięwzięć planowanych	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych lub w trakcie realizacji	Nakłady planowane	Nakłady poniesione	Nakłady poniesione do planowanych
		Szt.		tyś. zł		%
1.	Ochrona zasobów wodnych i stosunki wodne	28	24	507 461	418 337,3	82,4
2.	Ochrona powietrza atmosferycznego	31	26	249 876	128 207,7	51,3
3.	Gospodarka odpadami	15	11	29 552 124 (zł)	7 111 922,01 (zł)	415,5
4.	Ochrona przed hałasem	9	7	91 135	59 144,8	64,9
5.	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	2	2	0	0	-
6.	Poważne awarie	7	6	230	524,3	228
7.	Dziedzictwo przyrodnicze i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	24	18	28 765	21 044	73,2
8.	Edukacja ekologiczna	12	12	655	1 016,8	155,2

4. DODATKOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WYKONANE W LATACH 2008-2009, KTÓRE NIE ZOSTAŁY UJĘTE W PROGRAMIE

Zadania wykonane w 2008r. – wymienione przez jednostki realizujące, nie ujęte w tabeli:

1. Modernizacja miejskiego odcinka drogi nr 10
  - Wydział Inwestycji Miejskich Urząd Miasta Szczecin- 537 546 zł
2. Przebudowa ul. Autostrada Poznańska (Etap I-V)
  - Wydział Inwestycji Miejskich Urząd Miasta Szczecin – 32 068 757,59 zł
3. Modernizacja 6 sztuk wagonów tramwajowych
  - Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o. w organizacji
4. Zakup 10 sztuk przetwornic statycznych (do zastąpienia przetwornic wirowych w tramwajach)
  - Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o. w organizacji
5. Rozpoczęcie czynności związanych z dostawą 6 sztuk wagonów tramwajowych niskopodłogowych
  - Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o. w organizacji
  - w grudniu 2008 roku rozpoczęto postępowanie przetargowe zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych)
6. Dostawa nowych samochodów - cztery ciężarowe (dla brygad torowo – sieciowych) oraz jeden osobowy
  - Tramwaje Szczecińskie Sp. z o.o. w organizacji
7. Powołanie nowych krajowych form ochrony przyrody
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Zadanie w realizacji
8. Utrzymanie różnorodności biologicznej siedlisk
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Doprecyzowanie sieci Natura 2000
  - Funkcjonowanie krajowych form ochrony przyrody
  - Zadanie ciągle – w realizacji
9. Stworzenie warunków migracji i bytowania zwierzętom i organizmom wodnym
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Kontrola i wydawanie warunków prac melioracyjnych na obszarach o stwierdzonych wartościach przyrodniczych
  - Zadanie ciągle – w realizacji
10. Podejmowanie działań zapobiegających niszczeniu terenów najcenniejszych przyrodniczo w wyniku działalności człowieka oraz ich ochrona przed zdewastowaniem
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Kontrole terenowe służb Zespołu Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry
  - Zadanie ciągle – w realizacji
11. Analiza ruchu turystycznego, zgodnie z zachowaniem wymagań ochrony przyrody
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Zadanie ciągle – w realizacji
12. Przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Kontrole terenowe służb Zespołu Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry
  - Zadanie ciągle - w realizacji
13. Rozwój szlaków turystycznych, zgodnie z zachowaniem wymagań ochrony przyrody
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Ujęcie udostępnienia krajowych form ochrony przyrody dla celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych w zatwierdzonych planach ochrony i opracowanych projektach planów ochrony (rezerваты przyrody, parki krajobrazowe)
  - Kontrole terenowe służb Zespołu Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry
  - Zadanie ciągle – w realizacji

14. Ochrona walorów lokalnego krajobrazu
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - funkcjonowanie krajowych form ochrony przyrody
  - zadanie ciągłe – w realizacji
15. Promowanie istniejących form ochrony przyrody i miejsc cennych przyrodniczo oraz zasad ich ochrony
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Edukacja prowadzona przez pracowników Zespołu Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry
  - Zadanie ciągłe - w realizacji
16. Monitorowanie stanu środowiska:
  - Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.
  - Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych – w elektrowniach prowadzony jest stały ilościowy monitoring wód powierzchniowych i podziemnych
  - Monitoring jakości wody – w elektrowniach prowadzony jest stały jakościowy monitoring wód powierzchniowych i podziemnych
  - Monitoring powietrza – W elektrowniach prowadzony jest ciągły pomiar emisji i imisji:
    - w zakresie emisji dokonuje się pomiaru zanieczyszczeń pyłu, SO₂, NO_x, CO oraz CO₂
    - w zakresie imisji dokonuje się pomiaru zanieczyszczeń pyłu, SO₂ oraz NO_x
  - Monitoring gleb – w elektrowniach prowadzony jest stały monitoring składowisk odpadów (w zakresie wód powierzchniowych i podziemnych)
  - Monitoring hałasu – w elektrowniach prowadzony jest okresowy monitoring poziomu hałasu emitowanego do środowiska (co 2 lata)
17. Zabezpieczenie przeciwpożarowe i przed szkodnictwem leśnym
  - Zakład Usług Komunalnych
  - budowa małej sceny wraz z dodatkową alejką dla osób niepełnosprawnych
18. Konserwacja zieleni – parki i zieleńce
  - Zakład Usług Komunalnych – 3 653 tys. zł
19. Ochrona morza przed zanieczyszczeniem – możliwość zapewnienia obsługi statków polskich portach morskich w zakresie większych i bardziej skomplikowanych odbiorów odpadów
  - SHIP – SERVICE S.A.
  - Zadanie zrealizowane w 100%
20. Przebudowa jednostek pływających m/t Romanka i m/t Palica przez wyposażenie zbiorników tych jednostek w tzw. Podwójny kadłub
  - SHIP – SERVICE S.A.
  - Zadanie zrealizowane w 100%
21. Ochrona wód – zwiększenie bezpieczeństwa przewozu paliw żeglugowych, minimalizacja potencjalnego ryzyka rozlewu olejowego i jego skutków
  - SHIP – SERVICE S.A.
  - Zadanie zrealizowane w 100%

Zadania wykonane w 2009 r.– wymienione przez jednostki realizujące, nie ujęte w tabeli:

1. Zagospodarowanie Jeziora Słonecznego w Szczecinie
  - Urząd Miasta Szczecin - WGKiOŚ
  - 189,7 tys. zł – Planowane zakończenie realizacji przedsięwzięcia 2010r.
2. Szczecin miastem zieleni – zagospodarowanie terenu zieleńca im. Janiny Szczerskiej
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 3 164,6 tys. zł
3. Przebudowa ul. Autostrada Poznańska
  - Urząd Miasta Szczecin Wydział Inwestycji Miejskich – 945,2 tys. zł
4. Modernizacja miejskiego odcinka drogi nr 10
  - Wydział Inwestycji Miejskich Urząd Miasta Szczecin- 107 tys. zł
5. Budowa Trasy Północnej
  - Urząd Miasta Szczecin Wydział Inwestycji Miejskich – 1 025,5 tys. zł

6. Budowa ścieżki rowerowej w ciągu ul. Ku Słońcu na odcinku od ronda Pileckiego do I Bramy Cmentarza
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 46 tyś.zł
7. Budowa łącznika pieszo-rowerowego pomiędzy ul. Gronowską i Świerczewską w Szczecinie
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ (dokumentacja projektowa)
8. Rewitalizacja ścieżki rowerowej od ul. Panińskiej do Jeziora Głębokiego
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 197,7 tyś. zł
9. Podwyższenie kapitału w spółkach autobusowych
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 36 000 tyś. zł
10. Opracowanie Programu gospodarki deszczowej
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 122 tyś. zł
11. Modernizacja Placu Jakuba Wujka
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 481,5 tyś.zł
12. Zagospodarowanie terenu kąpieliska Jeziora Głębokie
  - Urząd Miasta Szczecin – WGKiOŚ- 96,4 tyś.zł
13. Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.:
  - Remont komór ciepłowniczych – 491 tys. zł (środki własne SEC)
  - Wymiana izolacji na sieci ciepłowniczej napowietrznej – 172 tys. zł (środki własne SEC)
14. Utrzymanie różnorodności biologicznej siedlisk
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Doprecyzowanie sieci Natura 2000
  - Funkcjonowanie krajowych form ochrony przyrody
  - Zadanie ciągłe – w realizacji
15. Stworzenie warunków migracji i bytowania zwierzętom i organizmom wodnym
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Kontrola i wydawanie warunków prac melioracyjnych na obszarach o stwierdzonych wartościach przyrodniczych
  - Zadanie ciągłe – w realizacji
16. Podejmowanie działań zapobiegających niszczeniu terenów najcenniejszych przyrodniczo w wyniku działalności człowieka oraz ich ochrona przed zdewastowaniem
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Kontrole terenowe służb Zespołu Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry
  - Zadanie ciągłe – w realizacji
17. Rozwój szlaków turystycznych, zgodnie z zachowaniem wymagań ochrony przyrody
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - Ujęcie udostępnienia krajowych form ochrony przyrody dla celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych w zatwierdzonych planach ochrony i opracowanych projektach planów ochrony (rezerwy przyrody, parki krajobrazowe)
  - Kontrole terenowe służb Zespołu Parków Krajobrazowych Doliny Dolnej Odry
  - Zadanie ciągłe – w realizacji
18. Ochrona walorów lokalnego krajobrazu
  - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
  - funkcjonowanie krajowych form ochrony przyrody
  - zadanie ciągłe – w realizacji

5. POSUMOWANIE

Raport z realizacji „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” opracowano w związku z wymogiem wynikającym z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 ze zm.), nakładającym obowiązek sporządzenia co 2 lata raportów z wykonania programów ochrony środowiska przez organ wykonawczy województwa, powiatu, gminy, który przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub gminy.

Niniejszy raport obejmuje zakres wykonania „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” w latach 2008-2009.

Reasumując ogólną ocenę stanu realizacji programu ochrony środowiska w ujęciu rzeczowym i finansowym można stwierdzić, iż stopień realizacji zaplanowanych zadań jest na poziomie zaawansowanym, większość zadań jest w trakcie realizacji lub została zrealizowana. Ponadto w latach 2008-2009 podjęto realizację dodatkowych przedsięwzięć służących ochronie środowiska, które nie zostały ujęte w „Programie...”. Na wykonanie zadań wydatkowano środki budżetu miasta, środki własne jednostek biorących udział w realizacji „Programu...”, jak również pozyskano środki finansowe z zewnątrz (m.in. fundusze ochrony środowiska, fundusze Unii Europejskiej).

Na ogólną liczbę 128 przedsięwzięć planowanych do realizacji w latach 2008-2009, w trakcie realizacji lub zrealizowanych jest 106 przedsięwzięć, co stanowi wykonanie planu operacyjnego w ok. 83 %. Część przedsięwzięć zaproponowanych w „Programie...” nie została zrealizowana w podanych latach. Znaczny wpływ na zaniechanie realizacji zadań miały względy ekonomiczne związane m.in. ze znacznymi nakładami finansowymi, zakończenie działalności niektórych podmiotów gospodarczych.

Z danych zamieszczonych w niniejszym „Raporcie...” wynika, iż realizacja „Programu...” przebiega prawidłowo. Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu, wzięto pod uwagę fakt, iż przedstawione wyniki obejmują okres dwuletni, czyli przedstawiają pewien etap realizacji „Programu...”.

Z diagnozy stanu środowiska i zmian presji na środowisko na terenie miasta Szczecin, przedstawionej za pomocą analizy wskaźnikowej wynika, iż stan ten w roku 2009 odnotowano jako dobry. Potwierdza to analiza wartości wszystkich wskaźników ujętych w niniejszym „Raporcie...”, która pozwala stwierdzić, że na ogólną liczbę 84 wskaźników:

- 35 wskaźników ma trend pozytywny (41,7%)
- 6 wskaźników ma trend negatywny (7,1%)
- 25 wskaźników utrzymuje się na podobnym poziomie (29,8%)
- 18 wskaźników jest niemożliwych do porównania (21,4%)

W celu utrzymania i dalszej poprawy tego stanu rzeczy Gmina Miasto Szczecin, jak również inne jednostki biorące udział w realizacji „Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2008-2019” kontynuują podjęte działania, jak również podejmują nowe, których realizacja prowadzić będzie do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją.

6. WYKAZ SKRÓTÓW

b.d. – brak danych
b.k.d. – bez kosztów dodatkowych
BAT – ang. best available techniques, najlepsza dostępna technika
BOŚ S.A. – Bank Ochrony Środowiska
BZT5 – Biochemiczne Zapotrzebowanie na Tlen
CDiDN – Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli
ChZT – Chemiczne Zapotrzebowanie na Tlen
CR – Ciepłownia Rejonowa
DOiPOZ – region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Dz. U. – Dziennik Ustaw
EC – elektrociepłownia
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EMAS – ang. Eco-management and audit scheme of the European Union, Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu
ESZM – Ekologiczny System Zieleni Miejskiej
GFOŚiGW - Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPZ – Główny Punkt Zasilania
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZWP – główny zbiornik wód podziemnych
IPPC – ang. Integrated Pollution Prevention and Control, Zintegrowane Zapobieganie i Ograniczanie Zanieczyszczeń
IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JI – ang. Joint Implementation, Projekty Wspólnych Wdrożeń
kat. – katalityczny
KDPR – Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej
KM PSS – Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej
KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPRU - Krajowy Plan Rozdziału Upnień do emisji dwutlenku węgla
KSRG - Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
LOP – Liga Ochrony Przyrody
LP – Lasy Państwowe
MEW - mała elektrownia wodna
MFEQG – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Mg – megagram (tona)
MODO – Międzynarodowy Obszar Dorzecza Odry
m.p.z.p. – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
m.s.c. – miejska sieć ciepłownicza
MŚ – Ministerstwo Środowiska
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NGO - ang. Non-Governmental Organization, organizacja pozarządowa
NMF – Norweski Mechanizm Finansowy
NSEE - Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej
OChK – Obszar Chronionego Krajobrazu
ONO - obszar najwyższej ochrony
OP – Oś Priorytetowa
OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków
OWO – obszar wysokiej ochrony
PCB – polichlorowane bifenyle
PFOŚiGW – Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PGO – plan gospodarki odpadami
PK – Park Krajobrazowy
PKP – Polskie Koleje Państwowe
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PO - Program Operacyjny
POIiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowiska
POP – program ochrony powietrza
POŚ – prawo ochrony środowiska
PSP – Państwowa Straż Pożarna
PZP – Punkt Zbierania Pojazdów
PZON – Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych
RCEE – Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna
RIR - Dział Inwestycji i Remontów Wydziału Rozwoju i Inwestycji ZWiK Sp. z o.o. Szczecin
RLM – równoważna liczba mieszkańców
RM – Rada Miasta
RPO – Regionalny Program Operacyjny
RPO WZ - Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEC – Szczecińska Energetyka Ciepła
SIWZ – Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOJJ – System Oceny Jakości Jezior
SOM – Szczeciński Obszar Metropolitalny
SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk
SP – starostwo powiatowe
SPOK – Stacja Przeladunkowa Odpadów Komunalnych
SPOT – Sektorowy Program Operacyjny Transport
SST – Szczeciński Szybki Tramwaj
SZŚ - Systemy Zarządzania Środowiskowego
tys. – tysiące
UE – Unia Europejska
UG – urząd gminy
UM – Urząd Marszałkowski, Urząd Miasta
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
WGKiOŚ – Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
WHO – ang. World Health Organization, Światowa Organizacja Zdrowia
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WRMiFP - Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Pomocowych UM Szczecin
WSSE – Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna
WWA – wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne
ZDiTM – Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego
ZDR – zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZEDO S.A. – Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.
zł. - złote
ZMB – Związek Miast Bałtyckich
ZO i SOK – Zakład Odzysku i Segregacji Odpadów Komunalnych
ZWiK – Zakład Wodociągów i Kanalizacji
ZZMiUW - Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ZZR – zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej